

Ақсу өңірі

Газет 1934 жылғы
1 қазаннан шығады

Қоғамдық - саяси, әлжуметтік - экономикалық газет

№6 (10 312)

13 ақпан

жұма

2026 жыл

aksuoniri@mail.ru

AQORDA JAҢАЛЫҚТАРЫ

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВТЫҢ ҮКІМЕТТІҢ КЕҢЕЙТІЛГЕН ОТЫРЫСЫНДА СӨЙЛЕГЕН СӨЗІ

Құрметті Үкімет мүшелері және жиынға қатысушылар!

Беріңізге мәлім, Қазақстан өтпелі кезеңге аяқ басты. Біз ел тағдырына әсер ететін ауқымды өзгерістерді жүзеге асырып жатырмыз. Қызылордада өткен Ұлттық құрылтай отырысында конституциялық реформаның маңызды тұстары туралы айтқанымды білесіздер. Қоғамда кеше ғана емес, жарты жылдан бері Конституцияға қатысты жан-жақты пікір алмасу жүріп жатыр. Барлық ұсынысты жүйелеп, саралау үшін 130 адамнан тұратын Конституциялық комиссия құрылды. Бұл – ауқымы жағынан да, кәсіби деңгейі тұрғысынан алып қарасақ та, еліміз үшін теңдесі жоқ комиссия. Осы жолы Комиссия құрамында шетел мамандары жоқ.

Жалпы, былтыр қазан айынан бастап азаматтарға өз пікірін білдіруге толық мүмкіндік берілді. Сол уақыттан бері eGov және eOtinish мемлекеттік цифрлық платформалары арқылы бірнеше мың ұсыныс келіп түсті. Комиссия өтініштің бәрін мұқият қарап, қорытып, тиісті түзетулерді әзірледі. Конституциялық комиссияның жұмысы барынша ашық жүргізілді. Мұны айтып өту өте маңызды. Себебі еліміздегі реформалар бұрын-соңды ешқашан дәл осылай жан-жақты талқыланып, тікелей эфир арқылы жұртшылықтың назарына ұсынылмаған.

Біз «Халық үніне құлақ асатын мемлекет» ретінде цифрлық платформаларды кеңінен қолдандық. Конституциялық реформаға байланысты азаматтармен байланыс желілері тиімді жұмыс істеді. Соның арқасында шын мәнінде жалпыұлттық ауқымдағы талқылау болды десек, дұрыс болар. Бұл – Әділетті Қазақстан құрылысының айқын көрінісі.

Осыған дейін Конституциялық комиссияның он отырысы өтті. Комиссия мүшелері түзетулердің аса көптігін ескере отырып, ортақ пайымға келді. «Ата заңға жекелеген өзгеріс енгізу жеткіліксіз, қазіргі жағдайда жаңа Конституция қабылдаған жөн» деген байлам жасады. Соған сәйкес қаңтар айында жаңа Конституцияның алғашқы нұсқасы жарияланды.

Бұл бастама қоғамның айрықша назарын аударды. Мен мұны өте жақсы үрдіс деп санаймын. Азаматтарымыз Конституция жобасының түрлі баптарын қызу талқылап жатыр. Қоғамның саяси мәдениеті және белсенділігі артып келеді. Бұл – менің саяси бағдарымда көрсетілген негізгі міндеттердің бірі.

Еліміз үшін «Өртүрлі көзқарас – біртұтас ұлт» және «плюрализмге – ашықпыз, экстремизмнен – қашықпыз» қағидаттары өте маңызды. Сол арқылы қоғамдық диалогтің дамуына, еліміздің үздіксіз алға басуына жол ашылады. Қазірдің өзінде бір нәрсені күмәнсіз айтуға болады: жұртшылық назарына мүлде жаңа құжат ұсынылып отыр. Бұл құжат мемлекетіміз дамудың даңғыл жолына түскенін, яғни сапалық тұрғыдан жаңа деңгейге көтерілгенін көрсетеді.

Жаңа Конституция жобасына енген нормалар Қазақстанның саяси жүйесінің даму қисыны мен бірізділігін бекітеді. Ол, ең алдымен, «Қушті Президент – ықпалды Парламент – есеп беретін Үкімет» тұжырымдамасына негізделеді.

Соңғы жылдардағы саяси реформаларға кеңінен қарасақ, Қазақстан суперпрезиденттік билік формасынан түбегейлі бас тартып, беделді әрі ықпалды Парламенті бар президенттік республика үлгісіне көшкенін көз жеткізуге болады.

Ұсынылып отырған өзгерістер – осы үдерістің заңды жалғасы. Соңғы жылдардағы саяси жаңғыртулар, соның ішінде 2022 жылғы конституциялық реформа мемлекетіміздің конституциялық негізін толық қайта құру қажет екенін көрсетеді.

Шын мәнінде, бұл – мемлекетті басқарудың жаңа жүйесін қалыптастыру деген сөз.

Ұсынылған түзетулер билік құзыреттерін қайта бөлуге, тежемелік және тепе-теңдік жүйесіндегі теңгерімді күшейтуге, ең бастысы, барлық саяси институттардың тиімділігі мен орнықтылығын жақсартуға мүмкіндік береді.

Жаңа Конституция жобасында «адам мемлекет үшін емес, мемлекет адам үшін» қағидаты айқындала түсті. Біз 2019 жылдан бері дәйекті түрде осы жолмен жүріп келеміз.

Түптеп келгенде, ұсынылып отырған өзгерістердің арқауы – бір. Бұл – адамдардың және азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын қорғау. Бұл – жалаң сөз емес.

Біз адам құқығының қорғалуына кепілдік беретін және оның нақты жолдары айқын көрсетілетін біртұтас жүйе қалыптастырамыз.

Мысалы, адвокаттардың ұсынысымен Ата Заң жобасына адвокатура туралы жеке бап қосылды. Жаңа Конституция жобасында білім беру жүйесіне баса мән беру арқылы мемлекеттің зайырлы сипаты да нақтылана түсті. Ал «Неке – еркек пен әйелдің ерікті және теңқұқылы бірлестігі, яғни одағы» деген тұжырым арқылы қоғамдағы дәстүрлі құндылықтарды сақтап қалу мақсаты көзделді. Конституция жобасында табиғатты қорғау мәселесіне де назар аударылды. Меніңше, бұл – өте маңызды нәрсе.

Түзетулердің ішіне тағы бір аса қажетті норманы енгізу керек деп санаймын. Қазіргі Конституцияда «Тұрғын үйге қол сұғуға болмайды. Сот шешімінсіз тұрғын үйден айыруға жол берілмейді» деген ереже бар. Осы ережені «тұрғын үйден мәжбүрлеп шығаруға» да сот шешімінсіз жол берілмейді деп толықтырған жөн.

Меніңше, бұл – жаңа Конституцияның сипатына толық сай келетін әлеуметтік норма. Конституциялық комиссия мүшелерінен осы ұсынысты қарауды сұраймын. Тұтастай алғанда, Негізгі Заң жобасында Қазақстанның қарқынды дамуына, ұлтымыздың ұйысуына қажетті іргелі қағидаттар мен құндылықтар толық қамтылған.

Әділетті Қазақстан, Заң мен тәртіп, азаматтардың құқықтары мен бостандықтары мүлтіксіз сақталатыны сияқты негізгі қағидаттар нақты көрсетілген. Білім, ғылым, инновациялар және мәдениет еліміздің теңдессіз басымдықтары ретінде айқындалды. Тәуелсіздігіміз, егемендігіміз және аумақтық тұтастығымыз мызғымас құндылықтар болып қала береді және еліміздің ұнитарлығы, жерінің тұтастығы мен басқару нысанары ешқашан өзгермейді деген аса маңызды сөздер бар. Ата Заңымызда бірлік пен келісімнің негіздері нығая түседі. Бас құжатта жауапты әрі жасампаз отаншылдық ұғымы нақты жазылады.

Бір сөзбен айтқанда, жаңа Конституция жобасын шын мәнінде озық, яғни, түбегейлі жаңарған, әрбір тұсы сарапталған, сапалы жазылған мәтін деп атауға толық негіз бар. Онда конституциялық құрылысқа қатысты әлемдегі үздік тәжірибелер көрініс тапқан, адам құқықтары және ұлттық мүддеміз толық қорғалған.

Әрине, қазіргі Конституциямыздың мән - маңызын ешкім жоққа шығармайды. Соңғы 30 жылда жеткен барлық жетістігіміздің бастауында Ата Заңымыз тұрғаны сөзсіз. Бұл – тұңғыш Президент Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың табанды еңбегінің арқасы.

Дегенмен бұл құжат еліміз енді ғана еңсесін тіктей бастаған кезде қабылданғанын ескерген жөн. Онда Тәуелсіздіктің алғашқы кезеңіндегі қиын күндердің ізі бар. Солай болуы да заңды.

Сол кезден бері еліміз адам танымастай өзгерді. Болашағымызға көбі күмәнмен қараса да, Қазақстан халықаралық беделі жоғары, мықты мемлекетке айналды. Қазір әлемдегі геосаяси, геэкономикалық, технологиялық ахуал түбегейлі өзгеріп жатыр. Соңғы жылдары Қазақстан да көптеген өзгерісті бастан өткерді. Бұл өзгерістер ұлт санасына ықпал етті, тіпті, зор сілкініс әкелді десек, қате болмас. Сондықтан еліміздің мақсат-міндеттерін,

құндылықтары мен қағидаттарын заман талабына сай, конституциялық деңгейде жаңғырту айрықша маңызды.

Жаңа Конституцияның жобасы жекелеген түзетулер енгізілген жоба емес. Бұл өзгерістердің басты мақсаты – жаңа тарихи дәуірде мемлекеттің негіздерін түбегейлі қайта құру, қоғамдық сананы жаңғырту. Жаңа Конституцияның жобасына аса қажетті әрі озық нормалар енгізілген. Біз бәріміз бір ел болып ырыс-ынтымағымызды, береке-бірлігімізді сақтай отырып, эволюциялық, яғни табиғи жолмен дамып келеміз. Бұл – өте маңызды. Бұдан басқа жол жоқ.

Жаңа Конституция Қазақстанды тың қарқынмен өркендетуге, әр азаматтың әлеуетін арттыруға жол ашады деп сенемін. Қалай десек те, Ата Заңымызға қатысты түпкілікті шешім жалпыұлттық референдумда қабылданады.

Біздің басты мақсатымыз – қазіргі күрделі кезеңде Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық және халықаралық әлеуетін арттыру.

Сарапшылар әлем экономикасының өсімі баяулап, халықаралық сауда қарқыны әлсірейді деген болжам жасауда. Дамушы елдерге салынатын жаһандық инвестиция көлемі азайып барады. Қаржы саласы тоқырауға ұшырауы мүмкін. Бүгінде көптеген ел өз нарығын қорғау шараларын күшейтіп жатыр. Мемлекеттер арасында өзара тарифтік шектеу қою үрдісі белең алды. Жаһандану үдерісі кері сипат ала бастады. Мұның бәрі әлемдегі геосаяси ахуалды өзгертіп жатыр. Бірақ негізгі әрі шешуші оқиғалар әлі алда.

Дүние жүзінде мүлде жаңа үдерістер пайда болуда. Мемлекеттің тұрақты дамуы үшін біз осы өзгерістерге экономикалық және саяси тұрғыдан бейімделуіміз қажет. Бұл – аса маңызды міндеттің бірі.

Бұрынғы тәсілдер қазір тиімсіз болып қалғанын көріп отырмыз. Озық мемлекеттер әлем экономикасын дамытудың жаңа үлгісін әзірлеуге кірісіп кетті. Біз де бұл үдерістен шет қалмауымыз керек.

Ұлт мүддесін қорғау үшін экономиканы нығайтуға және дамытуға арналған нақты жоспар болуға тиіс. Дүние жүзіндегі экономикалық ахуалға қарамастан, былтыр экономикамыз 6,5 пайызға өсті. Біздің миссиямыз – айқын: экономикалық өсім жоғары сапаға ие болуы керек, яғни, ең алдымен, халықтың әл-ауқатын арттырып, тұрмысын жақсартуға тиіс. Басқаша айтсақ, ішкі жалпы өнім артқан сайын азаматтардың нақты табысы да көбеюі керек. Бұл – Үкіметтің алдында тұрған негізгі міндет.

Аталған мақсат жету үшін бізге бұған дейінгі есімді қанағат тұтпайтын, қазіргі сын-қатерлерге жедел жауап беретін, басымдықтар егжей-тегжейлі ойластырылған экономикалық саясат қажет. Басқаша айтқанда, бізге тұрақты өсім моделі керек. Оған сәйкес, мемлекет нарықтық экономиканың стратегиялық даму векторын нақты анықтап, қолда бар қаржы ресурстарын экономикалық өсім әкелетін басты салаларға бағыттауы қажет. Мұндай тәсіл ұлттық табысты азаматтарымызға анағұрлым тиімді әрі әділ бөлуге мүмкіндік береді.

Ашығын айтқанда, мен бұл жайында күнде ойланамын, мамандармен кеңесемін, арнайы экономикалық сараптамаларды оқимын. Экономикалық және қаржылық саясатты қайта жаңғырту бойынша ауқымды жұмыс күтіп тұр.

Үкіметтің таяу арадағы міндеті – өнімділікті арттыру, технологиялық жаңару және адами капиталды дамыту есебінен өсімді қамтамасыз ету, табысты ел игілігіне жұмсау.

Мұндай моделді тек инвестиция саясатын жандандыру, бизнестің мүддесін тұрақты қорғау арқылы құруға болады. Яғни, бұл саясаттың түпкі нәтижесі халық табысын арттыру, экономикалық дербестікті нығайту болуға тиіс.

Үкіметтің алдында уақыт оздырмай шешетін бірқатар міндет бар. Атап айтқанда, тұрақты әрі қалыпты инфляция көрсеткішін және мемлекет қаржысының теңгерімділігін қамтамасыз ету, сондай-ақ, былтырғы Жолдауында жарияланған жаңа инвестициялық кезеңді толығымен жүзеге асыру.

Жаппай цифрландыру және жасанды интеллектіні енгізу көмекші қызмет атқарумен шектелмей, экономикалық дамудың басты арқауы болуы керек.

ЖИ негізінде цифрландырудың бірқатар басты міндеттерін орындау қажет. Бұл – еңбек өнімділігін арттыру, экономиканың экспортқа бағдарланған секторларын қалыптастыру, қосылған құны жоғары өнім шығару және Қазақстанды жаһандық цифрлық экономика тізбегіне кіріктіру.

Жаңа инвестициялық кезеңді іске асыру еліміздің индустрия, энергетика, көлік салаларындағы заманауи жүйесін қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Жасанды интеллектіні дамыту, бұл – ұран емес, бұл экономикалық идеологияның негізгі тірегі, тіпті ұлттық идеологиямыздың мызғымас тұғыры болуға тиіс. Осындай жауапты сәтте дұрыс, батыл әрі тиімді шешімдерді дер кезінде қабылдау өте маңызды. Шынайы өмірге түк қатысы жоқ «құрғақ» ұсыныстар беру, қысқасы, нәтижесі жоқ іспен айналысу мүлдем болмауы қажет.

Бүкіл мемлекеттік аппарат нақты нәтижеге жету үшін жұмыс істеуі керек және оның игілігін бүкіл қоғам көруге тиіс. Осы орайда, қазіргі таңдағы аса өзекті мәселелерге тоқталайын.

БІРІНШІ. Инфляцияны ойға қонымды, қалыпты деңгейге түсіру қажет. Оның шарықтап кетуіне жол бермеу керек.

Инфляцияның не себепті жоғары болып тұрғаны белгілі, кеселдің себебі анықталды. Енді осы мәселені шешу керек. Бірақ ұсынылатын шаралар елдің дамуына кері әсерін тигізбеуі қажет. Дәл осы тұста түрлі пікір айтылып жатыр.

Үкімет пен Ұлттық банкке бірлесіп нақты іс-қимыл алгоритмін әзірлеуді тапсырамын. Осы маңызды жұмысқа барлық мекеме өкілдері мен сарапшылар қатысуға тиіс. Тағы да қайталап айтамын: қолайсыз ахуалды шұғыл ретке келтіру қажет.

Биылдан бастап үш жыл қатарынан инфляцияны төмендету үшін нақты шаралар қабылдау керек. Бірлескен іс-қимыл бағдарламасын сапалы орындау айрықша маңызды. Мәселені шешудің орнына бос сөзді көбейтіп, қажетсіз «жол карталарын» әзірлеу – жауапкершіліктен қашу деген сөз. Алдын ала ескерту: ондай жағдайда қатаң шара қолданылады. Халықтың табысы артса ғана, нақты нәтижеге қол жеткіздік деп санауға болады.

ЕКІНШІ. Жаңа Салық кодексінің тиімді енгізілуін қамтамасыз ету керек.

Жаңа салық-бюджет саясаты теңгерімді сипат алып, экономиканы орнықты дамытуға, халықтың әл-ауқатын арттыруға бағдарлануы қажет.

Биыл күшіне енген Салық кодексі экономикадағы ашықтық пен тәртіпті күшейтуге ынталандырады. Қазірдің өзінде алғашқы оң нәтижелерін көріп отырмыз. Экономика министрінің мәліметіне сәйкес, өзін-өзі жұмыспен қамтығандарға арналған жаңа салық режимі іске қосылғалы бері 180 мыңнан астам жаңа салық төлеуші заң аясында өрекет ете бастады.

Үкіметтің бағалауынша, салық реформасының нәтижесінде биыл бюджетке қосымша 4,4 триллион теңге түседі.

Жоспар, әлбетте, көңілге сенім ұялатады. Бірақ қайталап айтамын: белгіленген көрсеткіштерге шамадан тыс салық салу, бизнесті заңсыз немесе негізсіз қыспаққа алу есебінен жетуге болмайды.

Бюджетті тиімді салықтық өкімшілендіру арқылы толықтыруға болады деп ойлаймын. Сондықтан салық жүйесін жаппай цифрландыруға шұғыл кіріскен жөн.

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВТЫҢ ҮКІМЕТТІҢ КЕҢЕЙТІЛГЕН ОТЫРЫСЫНДА СӨЙЛЕГЕН СӨЗІ

Жазалаушы менталитеттен арылатын кез келді. Салық органдары мен салық төлеушілер арасында серіктестік және өзара сенім қағидаты орнығуға тиіс. Мемлекет пен бизнестің тиімді ықпалдастығын жолға қою керек. Мұндай серіктестік әділдікке, өзара тиімділікке, тіпті экономиканы дамытудың маңызды түсінігіне айналды.

Бұл жөнінде жақында «Turkistan» газетіне берген сұхбатымда айттым. Үкіметтің кейбір мүшелерімен әңгімеден ұққаным, оны бәрі бірдей ықылас қойып оқымаған секілді. Қызылордада өткен Ұлттық құрылтай отырысында сөзімді де толық түсінбегендеріңіз байқалады. Интернет ұзақ мәтіндерді оқудан алыстатты. Оның үстіне мәтінді, кітаптар мен мақалаларды оқымай-ақ, мазмұнын тыңдай салатын мүмкіндік пайда болды. Бірақ бұл мемлекеттік қызметкерлерге жараспайтын әдет. Оқу керек. Әйтпесе, зейнет жасына жеткен кезде, ойлану қабілетінен айырылып қаласыздар. Бұл өте қауіпті. Сондықтан көп оқыңыздар.

Банктер, агрегаторлар мен маркетплейстер салықтық әкімшілендірудің әрекет ету аясына толықтай еніп, салық агенттері міндетін атқаруға тиіс.

Мемлекеттік кірістер комитетіне толық цифрлық режимде жұмыс істейтін «фискальдық деректер фабрикасына» айналу міндеті жүктелді. Бүкіл мәселені шешудің жалғыз дұрыс жолы – осы.

2027 жылдың соңына дейін салық және кеден жүйесін басқарудың цифрлық тәсілін енгізу қажет. Бұл – стратегиялық маңызы бар міндет.

Сонымен қатар Ұлттық тауарлар каталогы мен Отандық тауар өндірушілері реестрін жедел іске қосып, тауарларды цифрлық таңбалау жүйесін кеңейткен жөн. Бірақ тауар таңбалауды жоспарланған өндіріске зиянын тигізбей жасау керек. Министрліктер қабылдаған жаңа ережелер мен шешімдер шетелдік және отандық компаниялардың қызметіне кері әсер етпеуге тиіс. Мұндай жайт еліміздегі инвестициялық климатты нашарлатады. Отандық және шетелдік компаниялар бұл мәселеге алаңдаушылық білдіріп, маған хат жазып жатыр.

Фискальдық саясаттың тиімділігіне, ең алдымен, бюджетті ретке келтіріп, қаржы тәртібін қатаң сақтау арқылы қол жеткізуге болады.

Мемлекеттің тиімсіз шығындарын барынша қысқарту үшін қолданыстағы бюджет бағдарламаларын бастан-аяқ қайта қарау қажет. Біз бұл жайында бұған дейін айтқан болатынбыз, тағы қайталауға тура келіп тұр. Бұл – өте маңызды міндет. Мұны орындаудың созылған салмағы бар. Бұл істе Қаржы және Экономика министрліктері қатаңдық пен табандылық, кәсібилік танытуы керек. Басымдықтардың қайсысы бірінші, қайсысы кейін екенін нақты белгілеп алу қажет.

Бюджет қаржысын игерудің қазіргі критерийінен бас тартып, мемлекеттік инвестицияның тиімділігін басқаруды күшейткеніміз дұрыс. Бұл – маңызды міндет. Жалпы, бюджетті асығыс игеру дұрыс емес. Мұны кім шығарып жүр? Жылдың соңында бюджетті игеру керек деген жарыс басталады. Басқаша айтсақ, бұл қаржыны оңды-солды шашу деген сөз. Жұмыс тәртібін қайта қараңыздар. Өйткені қазір заман баста.

Үкімет пен әкімдер бюджеттің игерілмей қалуынан қауіптеніп, жобаларға қаржы бөлу тәжірибесін доғаратын кез келді. Ең сорақысы, мұндай шешімдер субъективті түрде қабылданып, қаржы таңдаушыларға ғана беріледі. Төкөтері, әркім өз білгенін жасағанды қою керек.

Енді мұндайды мемлекет мүддесіне қасақана қарсы әрекет ету деп қарастырамыз. Бюджет қаржысы азаматтарымызға нақты пайда әкелетін және ұлттық экономиканың дамуына септігін тигізетін жобаларға берілуге тиіс.

Үкіметке биыл 1 мамырға дейін бюджет бағдарламаларына ревизия жүргізіп, мемлекет есебін қаржыландырылатын жобаларды іріктеу механизмін жетілдіру тапсырылады. Бұл квазимемлекеттік секторға да қатысты.

Мен Жолдауда бұл мәселе туралы айттым: бюджеттің шығындардың ашықтығын қамтамасыз ету үшін, яғни қаржының қайда, қалай және не үшін жұмсалып жатқаны айқын болуы үшін цифрлық теңгені белсенді пайдалану қажет.

Қазіргі таңда бұл тәсіл мемлекеттік сатып алу жүйесінде, субсидиялау кезінде, сондай-ақ, Ұлттық қордан ірі жобаларға қаражат бөлу барысында тиімді қолданылып жүр. Бұл құралды басқа да салаларға енгізіп, аясын кеңейту керек.

Тағы бір маңызды мәселе. Аймақтардағы бюджеттік жоспарлауды сапалы жүргізуге баса мән беру қажет. Өздеріңізге мәлім, соңғы жылдары аймақтардың кіріс қоры айтарлықтай артты, бірқатар салық пен төлем түрлері республикалық деңгейден аймаққа берілді. Соның салдарынан жеткілікті қаржы бөлмей, жергілікті бюджетке қосымша шығындарды артып қою жағдайлары жиілеп кетті. Мұндай тәжірибе бюджетаралық қатынастардың қисынына қайшы әрі қабылданып жатқан шешімдерге сенімді жоғалтады. Сондықтан жергілікті атқарушы органдарға берілетін

қаржы ресурстары мен олардың міндеттемелері бір-бірімен мөлшерлес болуын ескеру өте маңызды. Егер біліктеріңіз жетсе, мұны орындау аса қиын емес.

Қазақстан – бір орталықтан басқарылатын унитарлы, біртұтас ел. Сол себепті еліміздің әлеуетін нығайтуды, халқымыздың әл-ауқатын арттыруды басты мақсат етіп, ақыл-парасатпен, бір қолдың саласындай жұмылып жұмыс істеу қажет.

Жаңа Бюджет кодексіне бюджетаралық қатынастар нақтылық және барлық бюджет деңгейіндегі жауапкершілік тұрғысынан қайта қаралды. Енді осы нормалар өңірлерде іс жүзінде қалай жұмыс істейтінін байқау керек. Егер қолданыстағы құралдар тиімсіз екенін көрсетсе, оны түзету қажет. Түптің түбінде, бұл киелі кітап емес қой. Мұнда ешқандай күмән жоқ. Шешімді тез әрі батыл қабылдау қажет. Уақыттың талабы сондай.

Жаңа ережелер өңірлердің қаржылық дербестігіне тұсау болмауға тиіс. Ең бастысы, олардың кіріс көздерін ұлғайтуға деген ынта-жігеріне кері әсер етпеуі керек. Мұның маңызы зор. Егер өңірлердің кіріс базасын ұлғайтуға кедергі келтірсек, оның салдары қиынға соғады. Осыны да ойлаңыздар.

Үкімет аймақтардың қаржылық орнықтылығын нығайту шараларын қабылдауға міндетті. Бұл – стратегиялық сипаты бар мақсат. Басқарудың түрлі деңгейі арасындағы жауапкершілікке салғырт қарауға болмайды.

Менің тапсырмаммен былтыр 2030 жылға дейін аймақтарды дамытуға арналған тұжырымдама бекітілді. Басты мақсат – өңірлер арасындағы әлеуметтік-экономикалық теңсіздікті азайтып, халықтың әл-ауқатын арттыру.

Өткен жылғы даму қорытындысы туралы айтар болсақ, аймақтардың экономикасы тұрақты өсіп-өркендеп келеді. Бірақ шешімін таппаған мәселелер бар. Аймақтардың инфрақұрылымымен қамтылу деңгейі орташа есеппен алғанда – 64,1 пайыз. Бұл көрсеткіш әр өңірде әртүрлі, айтарлықтай алшақтық бар.

Қажетті инфрақұрылымның болмауы облыстардың дамуына және халықтың тұрмыс сапасына кері әсерін тигізіп отыр. Әсіресе, жаңадан құрылған Абай және Ұлытау облыстарында инфрақұрылым жеткіліксіз. Алматы облысында да ақхал мез емес. Бұл аймақтардың дамуына айрықша назар аудару қажет.

Аймақ басшылары экономиканы әртарапандыруға және азаматтардың табысын арттыруға баса мән беруге тиіс. Инфляцияны төмендету үшін тиімді шаралар қабылдап, сапалы инвестиция тартуы керек, шағын және орта бизнесті дамыту арқылы жаңа жұмыс орындарын ашуы қажет.

ҮШІНШІ. Цифрлық мемлекет құру мәселесіне айрықша көңіл бөлу керек. Бұл Қазақстанның болашағына тікелей әсер етеді.

Жаңа ғана бұл саланың еліміз үшін стратегиялық маңызы туралы айттып кеттім, баршаға түсінікті деп ойлаймын. Сондықтан жұмысқа селқос қарап, жайбарақат жүруге болмайды. Әйтпесе, қолдағы мүмкіндіктен айырылып қаламыз.

Цифрлық тәсілдер арқылы артық шығынды қысқартып, әкімшілік кедергілерді еңсере аламыз. Басқару ісіндегі тиімсіз шешімдерді барынша азайтуға болады.

Жасанды интеллектіні толыққанды енгізу бүкіл цифрландыру саясатының өзегі болуға тиіс. Жасанды интеллектіге негізделген аса маңызды цифрлық жобаларды жүзеге асыру мәселесін айрықша назарда ұстау керек. Үкімет мұндай жобаларды толық әрі уақтылы қаржыландыру үшін негізгі басымдықтарды нақты белгілеп алуы қажет.

Әйтпесе, ауқымды жоспардың бәрі қағаз жүзінде қалып қояды. Алдымызда айқын бағдар болмаса, қандай стратегиямен де мақсатқа жету оңай болмайды.

Сонымен қатар тағы бір кемшілік көзге анық көрінеді. Үкімет мүшелері мен әкімдер өздеріне сеніп тапсырылған салалар мен облыстардағы барлық олқылықты цифрландыруға «жаба салады». «Жаппай цифрландыру енгізілсе, Сіз көрсеткен олқылықтар мен кемшіліктер өздігінен жойылады» дейді. Бұл арада не айтуға болады? Адамдар өзін қорғаудың, басын арашалап алудың небір құйтырқы әдісін табады.

Тағы бір маңызды мәселе. Сапалы цифрлық даму үдерісін жеке сектормен тығыз байланыста қараған жөн. Үкімет бизнес саласына цифрлық тәсілдерді белсенді түрде енгізуге мүмкіндік беретін арнайы қолдау шараларын әзірлеуге тиіс.

Қазір мемлекет көрсететін қызметтерді цифрландыру, мемлекеттік базаларды өзара кіріктіру жұмысы жүріп жатыр. Бірақ мұның бәрі мәліметтерді басқару ісінің сапасын жақсартпай қалмайды. Әзірге оң өзгерістер көрінбейді.

Бірыңғай стандарт енгізіп, мәліметтерді мемлекеттің стратегиялық ресурсы ретінде басқаруға көшу өте маңызды. Үкіметке Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігімен, сондай-ақ, Ұлттық банкпен бірлесіп жыл соңына дейін мемлекеттік мәліметтерді басқарудың біртұтас жүйесін құруды тапсырамын.

Соңғы кезде мемлекеттік цифрлық жүйелердің жұмысынан ақау шығып жүр. Бұл қазіргі IT-тәсілдердің технологиялық жағынан

ескіргенін және басқару сапасының төмендігін көрсетеді. Мұндай олқылықтар мемлекеттің бизнес өкілдерімен және азаматтармен қарым-қатынасына кері әсерін тигізеді. Сондай-ақ, тиімді цифрлық орта қалыптастыру жұмысын тежейді.

Цифрлық өзгерістің бәрі QazTech платформасының негізінде жасалуға тиіс. Бүгін бұл мәселені біраз талқыладық.

Үкіметке бірыңғай цифрлық платформаға көшуге тура келеді. Бұл – маңызды міндет. Бұған дейін ведомстволардың бәрі цифрландырумен ешқандай бақылаусыз, өз бетінше айналысып келді. Бұл техникалық проблемаларды көбейтіп қоймай, қазына қаржысын оңды-солды шашуға әкеп соқты.

Бас прокуратурада өткен жиында Үкімет мүшелері шашыраңқы жүйелердің басын біріктіруге қанша қаржы қажет екенін жария етті. Басын ашып айтайын, мұндай ақша жұмсалуды мүмкін емес. Ел аузында жүрген бір құрылысшы-шенеунік айтқандай, ақшасы болса, ғимаратты ақымақ та салады, ал осы міндетті қаржысыз шешуге шеберлік қажет. Ал, шеберліктеріңізді көрсетіңіздер. Үкімет бюджеттен қыруар қаражат шығындамай, тапсырманы орындаудың жоспарын ұсынуға тиіс. Проблеманы қолдан жасап, оны шешу үшін мемлекеттен ауқымды инвестиция бөлеміз. Бұлай болмайды.

Цифрлық трансформация кезеңінде, ең алдымен, жеке адамның мүддесіне нұқсан келуі мүмкін. Сондықтан дербес деректерді сенімді қорғалуын қамтамасыз етуге айрықша назар аудару керек. Дербес деректердің тарап кетуі, онлайн-алаяқтық, жасанды интеллектіні қылмыс құралы ретінде пайдалану – мұның бәрі біздің елде де, шетелде де қалыпты жағдайға айналды.

Біз Қаржылық мониторинг агенттігі мен басқа да құқық қорғау органдарын жұмылдырып, киберқылмыспен және алаяқтықпен күресу үшін нақты шаралар қабылдап жатымыз. Ұлттық антифрод-орталығы 90 мың азаматты алаяқтардың арбауынан сақтап қалды.

Үкіметке тиісті мекемелермен бірге киберқауіпсіздікті қамтамасыз ету және азаматтардың деректерін қорғау мәселесін кешенді түрде мұқият сарапалап, қарауды тапсырамын. Бұдан бөлек, жақында Ұлттық құрылтайда атап өткенімдей, цифрлық дербес деректерді қорғау мәселесі конституциялық деңгейде бекітіліп, айқындалуы керек.

Әлеуметтік саланы цифрландыру мәселесі де өте маңызды. Былтыр республикалық бюджеттің 40 пайызға жуығы осы салаға бөлінді. Бірақ бұл қаражат қаншалықты тиімді жұмсалды деген орынды сұрақ туындайды. Сондықтан Үкімет үй шаруашылықтарының әлеуметтік цифрлық профилін қалыптастыруға тиіс. Сонда әлеуметтік көмек те шып мәнінде көмекке мұқтаж адамдарға беріледі.

Қаржылай төлемақыдан бастап, азық-түлік, дәрі-дәрмек, баспана немесе білім алуға берілетін ваучерлерге дейінгі қолдаудың барлық түрі банк және төлем инфрақұрылымымен тығыз байланысқан «Әлеуметтік әмиян» арқылы берілуге тиіс.

Үкімет әкімдіктермен бірге осы тәжірибені барлық жерде кеңінен қолдануы керек. Сондай-ақ бұл тәсілді жыл соңына дейін тездетіп іске қосуы қажет.

Менің байқауымша, Үкімет отандық Aitu мессенджеріне тиісті деңгейде көңіл бөлмей отыр. Тіпті оны мемлекеттік қызметкерлер де пайдаланбайды.

EGov AI деп аталатын әмбебап жасанды интеллект-көмекшісін (ассистентін) әзірлеу керек. Барлық азаматқа қолжетімді болатын осы жүйе біртіндеп Халыққа қызмет көрсету орталықтарының орнын басады.

Әлеуметтік қолдау шараларын басқаратын инфрақұрылымды, яғни Бірыңғай цифрлық әлеуметтік қорғау платформасын нақты айқындап алу қажет.

Білім саласында бірқатар жүйелік проблемалар бар екенін Ұлттық құрылтай отырысында айттым. Олар жекеменшік білім беру ұйымдарын қолдауға да, мемлекеттің мектептер мен жоғары оқу орындарын қаржыландыру тетіктеріне де қатысты.

Білім саласындағы «экономикация», яғни қаржыны текке шашпай, жүйелі жұмсау үдерісін жалғастырып жөн. Бұл ретте балабақшадан бастап университеттерге дейінгі барлық деңгейде мемлекеттік қаржыландырудың тиімділігін түбегейлі арттыруға баса мән беру қажет. Жаңа деректер анықталғаннан кейін бұл маңызды міндетке айналды.

Маман даярлау ісі экономиканың нақты секторларында жасанды интеллекті мен жаңа технологияларды игеру қарқынына ілесіп алмай отыр. Оқу бағдарламалары мен стандарттары жаңартып үлгергенше, мамандықтар өзгеріп кетіп жатыр. Демек жай ғана IT-мамандардың санын көбейту және жалпы цифрлық дағдыларды үйрету жеткіліксіз.

Елімізде жасанды интеллектіні кез келген салада қолдана білетін кәсіби мамандар қажет. Олар нақты жұмыс орындарындағы еңбек өнімділігін арттырады.

Осыған орай Үкіметке жетекші компаниялармен бірлесіп, мемлекет пен жеке серіктестік негізінде Ұлттық мамандықтар трансформациясы орталығын құруды тапсырамын. Ол орталықты мемлекеттік емес компаниялардың консорциумы басқарғаны дұрыс. Өйткені биз-

нес тезірек бейімделеді әрі нарық талаптарын жақсы біледі.

Өз кезегінде, Үкімет ережелерді айқындап, ашықтық пен суранысты қамтамасыз етуге, тиімді шешімдерді жаппай таратуға көмектесе алады.

Денсаулық сақтау саласында жеке-жеке жұмыс істейтін 30-дан астам ақпараттық жүйе бар. Аталған жүйелерді бір-біріне толыққанды байланыстыруды бұған дейін қанша талап етсек те, сол күйі жасалмады. Бюджет қаржысын жымқырудың басты себептерінің бірі – осы.

Салалық министрлердің көз алдында бұрын-соңды болмаған ауқымдағы алаяқтық істер жасалғаны таңғалдырады. Оның үстіне бұл әлеуметтік салада орын алып жатыр. Бас прокуратура мен басқа да өкілетті органдар қылмыстың қашан жасалғанына, оны кімдердің жасырғанына қарамастан, істі егжей-тегжейлі тексеріп, ақиқатты анықтауға міндетті. Тергеу процесін өз бақылауында ұстаймын.

Үкіметке 1 желтоқсанға дейін Бірыңғай мемлекеттік медициналық ақпараттық жүйе құру жұмысын аяқтауды тапсырамын. Бұл барлық үдеріске бақылау жасап, басынан аяғына дейін қадағалап отыратын жүйе болуға тиіс.

Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінің де барынша ашық болуын қамтамасыз ету керек. Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорында жалған құжат толтырып, деректерді бұрмалайтын китүрқы жолдар бар екені анықталды. Мен Ұлттық құрылтайдың отырысында осы мәселеге арнайы тоқталдым.

Тағы да айтамын. Бас прокуратура және тиісті құқық қорғау мекемелері барлық жымқыру әрекеттеріне қатысы бар адамдарды заң тұрғысынан жауапқа тартуы қажет.

Білім саласында да неше түрлі алаяқтық әрекеттер бар болып шықты. Заңды бұзған азаматтарды міндетті түрде жазаға тарту керек.

Үкіметке жыл соңына дейін Қордың жұмысын толық цифрландыруды тапсырамын. Сонда ғана жұмыс ашық жүргізіледі, ал қаржы тиімді жұмсалады.

Басқа маңызды мәселе. Электр қуаты тұрақты әрі жеткілікті көлемде өндірілмесе, жасанды интеллектіні енгізу және жаппай цифрландыруды жүзеге асыру мүмкін болмайтыны анық. Бұл мәселе жөнінде мен Ұлттық құрылтай отырысында пікірімді анық айтып кеттім.

Еліміз электр энергиясының ішкі тапшылығын жою үшін оны жыл сайын импорттауға мәжбүр. Былтыр 3,7 миллиард киловатт-сағат энергияны сырттан алдық. Қуат көздері мен электр желілерінің әбден ескіруі де бұл саладағы ахуалды ушықтырып тұр.

Өткен үш жылда «Тарифті инвестицияға айырылған» бағдарламасы аясында энергетика саласына 1 триллион теңгеден астам қаржы салынды. Бұл қаражаттың негізгі бөлігі, яғни, 900 миллиард теңгеден астам қаржы жөндеу жұмыстарына жұмсалды.

Жаңа қуат көздерін іске қосуға 140 миллиард теңге ғана бөлінген. Бұл ұзақ уақыт бойы тұрақты энергожүйені қамтамасыз етуге жетпейтіні анық. Электр қуаты жеткіліксіз болса, еліміз ойдағыдай дами алмайды. Осы маңызды мәселені ескермей жоспар құру – еш қисынға келмейтін шаруа.

Энергетика министрлігінің бұрынғы басшылары тек мұнаймен шұғылданған сияқты, электр қуаты өндірісі екінші қатарда назардан тыс қалды. Енді бұл олқылықты тез арада түзетуіміз қажет.

Қазіргі кезде Қазақстанда 123 миллиард киловатт-сағат электр энергиясы өндіріледі. Бұл еліміз үшін мүлдем жеткіліксіз.

Үкімет 2029 жылдың соңына дейін 13,3 гигаваттық жаңа қуат көздерін іске қосамыз деп жоспарлап отыр. Оның 5,9 гигаватты жаңартылатын қуат көздерінен алынбақ. Сондай-ақ, Үкімет келесі жылы электр қуатына деген суранысты толық етеуді көздеп отыр. Тіпті, 1,3 миллиард киловатт-сағат қуатты артық өндіре аламыз деген болжам бар. Бірақ бұл мақсатқа жету үшін міндеттеменің бәрі уақтылы орындалып, жеткілікті қаражат бөлінуге тиіс.

Сонымен қатар бізде қуат көздерін іске қосу мерзімін қайта-қайта кейінге қалдыру әдетке айналды. Мысалы, Алматыдағы 2-ші және 3-ші жылу электр орталығын жаңғырту мерзімі бірнеше рет шегерілді. Жұмыс әлі күнге дейін жүргізіліп жатыр. Сондықтан Үкімет жоспарланған қуат көздерінің толық іске қосылуын қамтамасыз етуге тиіс. Бұдан былай соза беруге болмайды.

Менің ойымша, мәселе – нағыз энергетика мамандарының болмауында. Энергетика саласындағы мәселелермен қалып бара жатқан не бар дейсің? деп, «азды-кем білімі бар, бірақ өзіне деген сенімі мол» кез келген адам айналысатын болды.

Мен Ұлттық құрылтай отырысында Үкіметке екі айдың ішінде «таза» көмір өндірісі бойынша Ұлттық жоба әзірлеуді тапсырдым. Осы бағытта Қытайдың тәжірибесін ерекше атап көрсетуге болады. Олар «таза көмірден» жалпы көлемі 55 гигаватт болатын 85 энергетикалық блок салу жұмысын бастап кетті. Бұл – өлем бойынша көмірден алынатын энергия көздерінің 90 пайызы деген сөз.

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВТЫҢ ҮКІМЕТТІҢ КЕҢЕЙТІЛГЕН ОТЫРЫСЫНДА СӨЙЛЕГЕН СӨЗІ

Бір сөзбен, көршілес ел шын мәнінде тиімді, яғни, энергетикалық қауіпсіздік және экономикалық өсім тұрғысынан пайдалы шешім қабылдап отыр. АҚШ та көмір игеру және оны пайдалану саясатына көшетін болды.

Жалпы, ұлттық электр желісінің сенімді жұмыс істеуіне баса назар аудару қажет.

Үкіметке келесі жылдың соңына дейін Оңтүстіктегі электр желілерін дамыту жобаларын жүзеге асыру тапсырылады. Сондай-ақ, Батыстағы қуат жүйесін еліміздің бірыңғай ұлттық энергия жүйесімен біріктіруге тиіс.

Заманауи цифрлық тәсілдерді енгізбесек, электр қуатын үнемдеу қиын, энергия жүйесінің үздіксіз жұмыс істеуі екіталай. Осы салада жасанды интеллект көмегімен онлайн-мониторинг жүргізуді жедел қолға алған жөн.

ТӨРТІНШІ мәселе. Біз толыққанды жаңа инвестициялық кезеңді бастауымыз керек. Бұл – стратегиялық маңызы бар міндет.

Жалпы, қазір елдегі инвестициялық ахуал жақсы деп айтуға болады. 2022 жылдан бері жинақталған тікелей инвестиция көлемі 84 миллиард доллардан асты. Негізгі капиталға салынған инвестиция шамамен 50 пайызға артты.

Бірақ былтыр елімізге тартылған тікелей инвестицияның көлемі өссе де, оның қарқыны әлі де баяу болып тұр.

Мемлекет жеке капитал рөлін өзіне алу-дан бас тартуы қажет. Жеке капитал тартуға қолайлы жағдай жасау үшін біраз еңбектену қажет. Ал қаржыны қазынадан алып, оны инвестиция деп көрсете салу әлдеқайда оңай. Ауырдың үстімен, жеңілдің астымен жүрмей, нарықтық экономика қағидаттарына бағыну қажет.

Бізге жаңа әрі сапалы инвестиция тартуға арналған біртұтас стратегия қажет. Бұл стратегияда, ең алдымен, жоғары технологиясы бар заманауи өндірістер ашуға басымдық берілуге тиіс. Осы тұрғыдан алғанда, жеке бизнес айрықша рөл атқарады. Кәсіпкерлер экономикамызға сапалы инвестиция салу арқылы жұмыс орындарын ашады, жұрттың табысын арттыруға үлес қосады.

Біз «Бәйтеректі» инвестициялық холдинг ретінде қайта құрдық. Мұндай қадамның нақты себебі болды. Холдинг нарықтық экономикаға серпін беруде, бірақ бұл қадам жеке бастама-ларды шектемеуге тиіс.

«Самұрық-Қазына» қорына да дәл осындай талап қойылады. «Самұрық-Қазына» қоры және бірқатар ұлттық компания басшыларымен қатаң еңгіме болды. Компаниялардың құрылымын түбегейлі қайта қарап, жаңа заманға бейімдеу керек. Менің ойымша, қосшыдан басшы көп. Басшылық құрамы ел айтып жүргендей «Сол жағалаудың» адамдарына толып қалған. Олардың жұмысқа кеміліп жатқан ештеңесі жоқ. Кейде не істерін білмей, әлеуметтік желілерде әркімнен пікір таластырып отырады. Бұл түбі жақсылыққа апармайды.

Инфляция деңгейі тұрақталып, төмендегеннен кейін нарық қағидаттарын күшейту керек болады. Даму институттары бизнеспен және қаржы секторымен тиімді қарым-қатынас орнатуы қажет. Бұл қатынас бәсекелестікке емес, өзара серіктестікке негізделуі керек.

Елімізде инвесторлардың қызығушылығын арттыратын салалар көп. Осы салаларды дамыту үшін мемлекет пен бизнес арасында сындарлы ынтымақтастық болуға тиіс. Әсіресе, сирек кездесетін металдар, мұнай-газ химиясы, цифрлық инфрақұрылым, жаңартылатын энергия көздері, көлік және агроөңдеу салаларына баса мән берген жөн.

Мысалы, қазір технологиялар қарқынды дамып жатқан кезде аса қажетті материалдарға, яғни, сирек металдарға сұраныс күрт артып келеді. Қазақстанда мұндай жобаларды жүзеге асыруға Батыс елдері және басқа да дамыған мемлекеттердің инвесторлары зор қызығушылық танытып отыр. Бұл – Қазақстанның жаһандық бәсекедегі артықшылығы. Осы артықшылықты тиімді пайдалануымыз керек, оны ел игілігіне жарату қажет.

Бірақ ашығын айтуымыз керек, инвесторлармен жұмыстың қазіргі тәсілдері сапалы инвестиция тартуға кедергі келтіріп отыр. Қағазбастылық әлі көп, бір міндет бірнеше органға қатар жүктелген. Мен былтырғы Жолдауымда бұл мәселеге арнайы тоқталдым. Осындай тиімсіз жұмысты доғару қажет. Меке-мелер арасында біртұтас әрі өзара келісілген байланыс жүйесін қалыптастыру керек.

Бір сөзбен, шешім қабылдау және үйлестіру жұмысы бір жерден жүзеге асырылуға тиіс. Шешім қабылдау үдерісін созуға болмайды, оны тездету керек. Инвестициялық штаб Роман Склярдың арқасында өз жұмысын жалпы тиімді атқарып отыр.

Көп нәрсе бірінші басшыға байланысты. Олар инвестициялық жобалардың тиімді жүзеге асырылуын қамтамасыз етуге тиіс. Жоба іске қосылғаннан кейін де инвесторға қолдау көрсете беру керек. Жұмыс барысына үнемі мониторинг жүргізіп, әкімшілік кедергілерге жол бермеу қажет.

Мен инвестициялар мәселесімен айналысатын арнайы көмекшіні тағайындадым. Шетелдік немесе отандық инвесторлардың

сұрақтары болса, Мұрат Нұртілеуге «Focal point» ретінде шағымдануға болады.

Ал, халықаралық қаржы институттарымен Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің төрағасы – Президенттің кеңесшісі Әсет Ерғалиев байланыста болады.

Инвестициялық жобаларды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін маңызды тәсілдің бірі – ұзақ мерзімге арналған офтейк-келісімшарттар жасау. Бірақ қазір елімізде мұндай келісімшарт жасаудың бірыңғай әрі түсінікті ережесі жоқ. Оның үстіне, мемлекеттік органдар селкостық танытуда. Соның салдарынан стратегиялық маңызы бар бірқатар инвестициялық жоба іске аспай жатыр.

Үкімет пен Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігіне осы мәселені шешу үшін тиімді шаралар қабылдауды тапсырамын.

Мен Жолдауда арнайы экономикалық аймақтардың әлеуетін толық пайдалану қажеттігі туралы айттым. Қытайда және Вьетнамда мұндай аймақтар экономиканың қозғаушы күші саналады. Ал біздің елдегі арнайы экономикалық аймақтардың тиімділігі әлі күнге дейін төмен. Бұл көкемелер экономиканың құрылымын өзгертуге қауқарсыз.

Ширек ғасырға жуық уақыттан бері арнайы экономикалық аймақтардың ішкі жалпы өнімге қосқан үлесі 1 пайыздан сәл ғана ас-ды. Оның 0,3 пайызы – экспортқа, 0,9 пайызы шетел инвестициясына тиесілі. Арнайы экономикалық аймақтардың қазіргі жұмыс тәсілі мүлде жарамсыз деуге болады. Олар инвестиция тартатын алаң болуға тиіс. Жаңа нормалар, құралдар, сервистік шешімдер сол жерде сынақтан өтіп, одан әрі кең таралуы қажет. Арнайы экономикалық аймақтардың қазіргі инфрақұрылымын дамытуға үш жыл ішінде бір триллион теңге займ қаражатын жұмсау ұсынылып отыр. Алдымен олардың даму моделін қайта құру керек деп санаймын. Онсыз мұндай ауқымды инвестиция жүйедегі қордаланған мәселелерді шеше алмайды.

Түптеп келгенде, егер нақты нәтижеге жетемін деген ниет болса, бұл мәселені Түркістан облысының бұрынғы әкімі Дархан Сатыбалды сияқты қолда бар қаржымен де шешуге болады. Астанада да жақсы тәжірибе бар.

Үкімет үш айдың ішінде арнайы экономикалық аймақтарды дамытудың жаңа үлгісін бекітуі керек.

Менің шетелге сапарларым және инвесторлармен кездесулерім барысында қол жеткізілген келісімдердің орындалуына баса мән беру қажет. Коммерциялық келісімдердің жалпы құны былтырдың өзінде шамамен 75 миллиард доллар болды. Жұмысты созулауға салу және қол қойылған келісімдерді орындамау деген мәселе болмауға тиіс. Бұл жұмысты орындауға Президент Әкімшілігі де жауапты.

Ашығын айту керек, бізде мынадай жағымсыз үрдіс пайда болды: жоғары басшылық деңгейіндегі келіссөздердің алдында өте белсенді жұмыс жүргізіледі, ал кейін тым-тырыс болып қалады.

Мекемелер арасындағы бітпейтін өзара келісу әрекетін доғару керек. Үкімет мейлінше дербес болуды сұрады, дербестік берілді, енді іс жүзінде соны дұрыс қолдануы керек. Қол қойылған әрбір құжат алдын ала сапалы түрде дайындалып, орындалу мерзімдері нақты айқындалуы қажет. Жұмыстың нәтижесі үшін бірінші басшыларға жеке жауапкершілік жүктеледі.

Мемлекет инвесторлар алдындағы міндеттемелерін толық орындауы керек. Елге сенім, іскерлік бедел осылай қалыптасады.

Үкімет Қазақстанның инвестициялық әлеуетін көтеруге, бәсекелік артықшылықтарын дамытуға баса мән берген жөн.

Мемлекет пен жеке серіктестік – экономикаға инвестицияның келуін ынталандыратын маңызды құралдың бірі. Бұл тетікті оңтайлы пайдалана алсақ, инвестициялық төуекелді мемлекет пен бизнес арасында тиімді бөлуге мүмкіндік туады.

Бірақ еліміздегі мемлекет пен жеке серіктестік әлеуеті дұрыс игерілмей отыр. Инфрақұрылымдық жобалардың көбі бұрынғыдай тікелей бюджет қаржысына тәуелді. Жеке капитал, банк секторы және халықаралық қаржы ұйымдары оған айтарлықтай атсалыспайды.

Бюджеттің мүмкіндігі шектеулі. Сондықтан мұндай тәсіл көптеген инвестициялық жобаларды жүзеге асыруға бөгет болып отыр. Әлбетте, көз келген қаржы құралы сияқты мемлекет пен жеке серіктестіктің де өз құны бар. Алайда, ол өзін-өзі ақтаса, Үкімет аталған механизмді белсенді қолданғаны жөн. Қажет болса, заңнамаға да тиісті өзгеріс енгізуге болады.

Жедел даму жолына түскен Алатау қаласы жаңа инвестициялық кезеңнің негізгі жобасы болуға тиіс. Бұл – Smart City қағидатына сәйкес барлық салаға озық инновациялар енгізу, жасанды интеллекті мен цифрлық технологияны қолдану деген сөз. Онда капитал тарту үшін теңдесі жоқ жағдай жасалып, жаңа, батыл шешімдер қабылдауға мүмкіндік беретін үздік реттеу режимін қалыптастыру қажет.

Осы маңызды мәселе бойынша менің тапсырмаммен Конституциялық заң әзірленіп, Парламенттің қарауына ұсынылды.

Маған Ұлттық банк пен Қаржылық мониторинг агенттігі бұған қарсылық танытқаны туралы баяндалды. Бұл Конституциялық заң

қабылдауға мүмкіндік бермейді. Алайда менің төрағалығыммен өткен жиында мұндай пікір айтылмаған еді. Ойларыңызды сол кезде неге айтадыңыздар? Егер Сіздерде қандайда бір қауіп не қарсылық болса, маған қағаз жүзінде ұсыныс беріңіздер. Жұмысты алға ілгерілету үшін тиісті тапсырма беремін. Бірақ, менің ойымша, бұл шындыққа жанашпайтын бос әңгіме секілді. Мен жауапкершілік алудан қашпаймын, ал сіздер түрлі конференцияларда ділмәрсіп, сөз сөйлеп жүре беріңіздер. Қазір қорқыныштан қалтырап отыратын емес, нақты жұмыс істейтін заман.

Бұл – еліміз үшін бірегей жоба. Сондықтан Үкімет оның басы артық бюрократиясыз, кідіріссіз әрі сапалы дамуын қамтамасыз етуі керек. Шыңжэнь секілді қалаларды баршаңыз көрдіңіздер. Мен бұл қалаға 1988 жылы алғаш рет барған болатынмын. Ол кезде балықшылардың шағын ауылы еді. Қазір онда заманауи технологияның бәрі бар, 10 миллионнан аса адам тұрып жатыр. Қытай білігі жеңілдіктер беріп, төуекелге бел буды. Дән Сюэпин «Батыл реформа жасаңыздар» деді. Бұл сөйлем қытай тілінде төрт иероглифтен ғана құралады.

Жаңа инвестициялық кезеңнің тиімді жүзеге асуы көбіне қаржы секторының белсенді атсалысуына байланысты. Бүгінде еліміздің қаржы нарығындағы жиынтық активтердің 84 пайызы банк саласына тиесілі. Дегенмен, бизнеске берілетін қарыз үлесі төмен деңгейде қалып, 38 пайызды құрады. Ал екінші деңгейлі банктер былтыр «шыбық басын сындырмай», еш қиналмай 3 триллион теңгеге жуық табыс тапты.

Банктер экономиканың негізгі қаржыландыру көзі ретінде өзінің заңды рөліне оралуы үшін жағдай жасау қажет деген сөз талай рет айтылды. Бірақ сылтау таусылмайды.

Нәтижесінде банк жүйесіндегі алаяқтық әрекеттерге күй болдық. Ірі, жүйе құраушы банктер мемлекет тарапынан орасан зор көмек берілгеніне қарамастан, дағдарысқа ұшырап, тура мағынасында 1 долларға сатылды. Қазір банктердің өзіне тартатын қаржы ресурстарының құны жоғары деген әңгіме айтыла бастады. Олардың экономиканы қаржыландыруына осы кедергі келтіріп отырмыс. Демек, экономиканы қолжетімді кредитпен қамтамасыз етудің жалғыз жолы – инфляцияны тұрақтандырып, деңгейін төмендету, содан кейін нарықтық мөлшерлемені азайту.

Тағы да қайталап айтамын: бұл ретте Үкімет пен Ұлттық банктің жүйелі, үйлесімді әрі кәсіби тұрғыда жұмыс істегені маңызды. Халықаралық валюта қорының кеңесіне құлақ асып, түрлі терминологияны оңды-соңды қолдануға аса көп ақылдық қажетті жоқ. Аздап ойланып, тым болмаса көптеген түйткілді шешуге талаптану керу, бұл – басқа мәселе.

Әлемде банктермен қатар сақтандыру және құнды қағаздар нарығы ұзақ мерзімді капиталдың көзі саналады. Отандық қаржы жүйесіндегі сақтандыру секторының үлесі мардымсыз – 5 пайыз ғана. Мұндай жағдайды місе тұтуға болмайды.

Әңгіме цифрлық технологияларды пайдалану арқылы сақтандыру өнімдерінің түрін көбейтіп, олардың қолжетімділігін арттыру жөнінде болып отыр.

Сақтандыру нарығын мемлекеттің, азаматтар мен бизнестің ықпалмен төуекелдерге ортақ жауапкершілік мәдениетін қалыптастыратын маңызды институт ретінде қарастыру жөн. Мұндай тәсілге көшу үшін дамыған елдердің үлгісіне сай міндетті сақтандыру түрлерін көбейту қажет. Банктер мен сақтандыру компаниялары ұзақ мерзімді қор жинауды күшейтсе, бұл құнды қағаздар нарығының дамуына тың серпін береді.

Құнды қағаздардың дамыған нарығы – макроэкономикалық тұрақтылықтың маңызды көрсеткіші. Ал оның ауқымы инвесторлардың сенім деңгейі қандай екенін білдіреді.

Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі мен Ұлттық банкке 1 қыркүйекке дейін сақтандыру және қор нарығын дамытудың 2030 жылға дейінгі бағдарламасын әзірлеуді тапсырамын. Оны тиімді іске асыру үшін сақтандыру және құнды қағаздар туралы жаңа заңдар қабылдау қажет деп санаймын.

БЕСІНШІ. Жаңа инвестициялар ең алдымен еліміздегі заманауи өнеркәсіптің негізін қалыптастыруға бағытталуы керек.

Бұл салада біраз жетістікке жеттік. Былтыр өңдеу өнеркәсібі тұрақты дамып, 6,4 пайызға өсті. Бірақ өңделген тауар экспорты 2,7 пайызға төмендеді. Бұған жалпы экспорттың 4,2 пайызыға азайғаны да әсер етті. Өнеркәсіп саясатының басты кемшіліктері дәл осы тұста анық байқалды.

Бұл салада шикізат өндірушілердің үлесі әлі де басым. Бірақ бұл оларға кедергі жасауға болады деген сөз емес, керісінше, оларға көмегімізді әлдеқайда күшейтуіміз қажет. Сонымен қатар өңдеу өнеркәсібіне баса назар аудару керек.

Өңдеу өнеркәсібіндегі өнімнің 40 пайыздан астамы металлургияға тиесілі. Ал, металлургия секторында экспортқа шығарылатын тауардың жартысынан көбі – төмен деңгейде өңделген өнімдер. Соның салдарынан, шикізатты сыртқа шығарамыз да, одан жасалған дайын өнімді басқа елдерден сатып аламыз. Парадокс. Мұндай тәжірибені доғару керек.

Шикізат экспорттағаннан гөрі, одан дайын өнім өндіріп, сыртқа шығару әлдеқайда пайдалы. Әрине, бұл оңай міндет емес. Бірақ үлгілі кәсіпорындар бар, мысалы, «Qarmet». Қанша қиындыққа тап болса да, ондағы өндірістік және әлеуметтік процестерде оң өзгерістер орын алып жатыр.

Бұл мәселеде «артық қылам деп, тыртық қылуға да» болмайды. Өңдеу саласын дамытамыз деп, шикізат өндіру ісіне зиян келтірмеу жағын ойлау керек. Үкіметтің саясаты ақылға қонымды, байыпты болуға тиіс.

Еліміздің импортқа тәуелділігі туралы айтқанда мұнай саласындағы күрделі ахуалға тоқталмай кетуге болмайды. Қазақстанда жылына шамамен 100 миллион тонна мұнай өндіріледі, бірақ елімізде соның тек 18 миллион тоннасы ғана қайта өңделеді. Соның салдарынан біз мұнай өндіруші ел болсақ та, жыл өткен сайын дизель отыны бойынша тапшылық пайда болып жатыр, авиациялық керосин бойынша да импортқа тәуелді болып отырмыз.

Сондықтан отынға деген сұраныстың жоғары екенін ескере отырып, елімізде жұмыс істеп тұрған мұнай өңдеу зауыттарын жаңғырту керек. Бұл жұмысты жедел орындау қажет. Аталған қадам бір жылда өңделетін мұнай көлемін 9 миллион тоннаға арттыруға мүмкіндік береді (18,4 миллион тоннадан 27,4 миллион тоннаға дейін). Бұл – министрліктің мәліметі.

Үкімет жаңа мұнай өңдеу зауытының құрылысына қатысты байыпты шешім қабылдауы қажет. Ең алдымен, мұнай өңдеу зауытына шикізат қайдан жеткізілетінін, қандай әнімді және қанша көлемде өндіретінін дұрыс есептеу керек. Бұл жобаны іске асыруға (егер жүзеге асса) жеке инвестор тарту керек болады. Бүгінде мұндай ірі жобаны тек мемлекет қаржысына салу өте тиімсіз. Жаңа мұнай өңдеу зауытының құрылысы жөнінде әлі де ойлану қажет. Мәнінше, жобаның құнын мұқият есептеген абзал.

Қажетті жағдай болса да, осы кезге дейін елімізде мұнай-газ химиясы өз алдына жеке сала болып қалыптасқан жоқ.

Менің тапсырмаммен полиэтилен, бутадиен, карбамид және басқа да өнімдер шығарып, осы саланы жаңа деңгейге көтеретін бірқатар жоба іске қосылды. Үкімет бұл жобаларды уақтылы аяқтауға тиіс. Осындай мұнай-газ химиясы саласындағы ірі жобаларды іске асыру арқылы еліміздің негізгі химия өнімдеріне (полиэтилен, полипропилен) деген сұранысын өтейміз.

Өзімізде шығарылатын полимерді барынша өңдеу ісі жолға қойылмаған. Бұл материалдан автобөлшектер, тамшылап суаруға қажетті құралдар, медициналық жабдықтар, ыдыс-аяқ және басқа да көптеген өнім шығаруға болады. Осы орайда шағын және орта бизнеске қолдау көрсету керек. Соның ішінде лизингпен құрал-жабдық, жеңілдікпен несие беру қажет. Бұл қадам азық-түлікпен өзге өнімдердің бағасын төмендетуге зор мүмкіндік береді.

Мұнай-газ химиясы және басқа да негізгі салалардағы өңдеу өнеркәсібін дамыту үшін ресурстар қорын толықтыру өте маңызды.

Қазір Үкімет тікелей мемлекеттік инвестицияға үміт артып отыр. Алдағы үш жылда бюджеттен геологиялық барлау жұмыстарына 500 миллион долларға жуық қаржы бөлу жоспарланған. Бұл өткен отыз жылда жұмсалған қаражатпен тең. Бұл, әрине, дұрыс, бірақ бәрбір жеткіліксіз.

Геология саласын дамытуға жеке капитал тарту Үкіметтің аса маңызды міндеті болып қала береді. Онсыз геологиялық барлау жұмыстары әрдайым қазынадан бөлінетін қаржыға тәуелді бюджеттік жоба болып қалуы мүмкін.

Шикізатты терең өңдеу – ауыл шаруашылығына да қатысты өте өзекті мәселе. Агроөнеркәсіп кешенін қолдау шаралары қордаланған мәселелерді шешу үшін емес, тек осы саладағы жалпы өнімді арттыру үшін қабылдануы қажет деуге болады. Соның салдарынан әлі күнге дейін азық-түлік импортына тәуелді болып отырмыз, баға да өсуде.

Атқарушы билік бұған тосқауыл қою үшін негізінен әкімшілік шараларға жүгінеді. Үкімет осыған дейін әлеуметтік маңызы бар азық-түлік бағасын тікелей реттеуден бас тартатыны туралы айтты. Соған қарамастан, мұндай тауарлар саны 19-дан 31-ге дейін көбейді. Үкімет бұл шешімді уақытша шара деп түсіндірді. Бірақ уақытша деп басталған шара әдеттегідей тұрақты сипатқа ие болып кетпеуі керек.

Ауылшаруашылығы өнімдерінің экспортына да нарыққа қайшы шектеулер қойылған. Шешімді қабылдау алдында оның салдары қандай болатынын ешкім ойламайды. Не себепті бұлай жасалып жатқанын түсіну қиын емес. Себебі нарықты дамытқаннан гөрі оған шектеу қою – әлдеқайда оңай. Мұндай әрекетті тоқтату керек.

Үкімет бизнес қауымдастығымен бірлесіп отырып, тамақ өнеркәсібін дамытуға қатысты жүйелі шаралар қабылдауға тиіс.

Елімізде мал шаруашылығын дамытуға мол мүмкіндік бар. Бұл айқын нәрсе. Бірақ бұл осы әлеуетімізді дұрыс пайдаланбай отырмыз. Мал шаруашылығының даму стратегиясы да, қарқыны да мардымсыз, түсініксіз, кешенді жүйе жоқ. Бұл салада шешімін таппай тұрған мәселе көп. Өнімдердің басым бөлігі жеке қосалқы шаруашылықтарда және

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВТЫҢ ҮКІМЕТТІҢ КЕҢЕЙТІЛГЕН ОТЫРЫСЫНДА СӨЙЛЕГЕН СӨЗІ

шаруа қожалықтарында өндіріледі. Еттің 60 пайызы, сүттің 80 пайызы – солардың еншісінде. Бұл жағдай өнімділікті арттыруға кедергі болып отыр.

Елімізде жем-шөп қорын даярлаудан бастап, өнімді өңдеу, жеткізу, сату үдерісі біртұтас жүйе ретінде жолға қойылмаған. Басқаша айтсақ, осының бәрін басқарудың бірыңғай жүйесі жоқ. Өкінішке қарай, 2026 жылы осындай мәселелер туралы айтуға мәжбүр болып отырмыз.

Биыл Мал шаруашылығын дамыту жоспары жасалды. Бұл құжат осы саладағы олқылықтарды жойып, оның дамуына жол ашуға тиіс. Енді ақыры не болатынын көреміз. Мен Жолдауымда және «Turkistan» газетіне берген сұхбатымда шағын шаруашылықтарды кооперацияға біріктіру қажеттігін айттым. Бұл жерде шетелдік тәжірибені үлгі ретінде алуға болады. Мысалы, Нидерландының жүйесін алсақ, онда шаруалар кооперациясының нақты әрі бірізді жүйесі бар. Соның арқасында олар құны 130 миллиард доллар болатын ауыл шаруашылығы өнімдерін экспорттап отыр.

Шаруаларды жаңа үлгідегі кооператив құруға ынталандыру керек. Ол үшін Үкімет бағытталған шаралар қабылдауға тиіс. 1 қыркүйекке дейін Ауылшаруашылығы кооперациясы туралы жаңа заң дайындауы қажет.

Шаруаларды мемлекеттік қолдау жүйесі барынша ашық болуы керек. Қазір бұл жүйенің күмәнді, көлеңкелі тұстары көп. Үкімет жыл соңына дейін ақпараттық жүйелерді кіріктіру жұмысын аяқтауға тиіс. Бұл қадам субсидиялану үдерісін цифрландырып, шаруалардың міндеттемелерін бақылауға алуға мүмкіндік береді.

Мал шаруашылығын тұрақты дамыту үшін ветеринарлық қауіпсіздік жүйесі сапалы болуға тиіс. Ашығын айтқанда, Қазақстанда бұл сала кенжелеп тұр. Еліміздегі 168 зертхананың жиырма жетісі ғана халықаралық стандартқа сай келеді. Мал дәрігерлерінің жұмысы толық бақылауға алынбаған. Соңғы үш жылда малға екепке салдық деп 30 мың жалған құжат жасалды.

Бұл саланы біржолата тәртіпке келтіру қажет. Үкімет ветеринария саласын дамытудың кешенді бағдарламасын үш айдың ішінде қабылдауға тиіс.

Құзырлы мекемелер биыл кейбір аймақта алдымен су тасқыны, содан соң құрғақшылық болатынын айтуда. Үкімет қазірдің өзінде нақты іс-қимыл жоспарын әзірлеп қояуы керек. Тағы да айтарлық, табиғи апаттарды болжау үшін цифрлық тәсілдерді пайдаланбақсақ, жұмыстың бәрі босқа кетеді. Бізде қажетті технологияның бәрін пайдалануға мүмкіндік бар. Тек соның барлығы қаншалықты жауапты әрі жүйелі түрде қолданылады деген сұрақ туады. Мәселе – сонда.

Егіс алқаптары мен инфрақұрылымды қорғауға қажетті шаралар алдын ала қабылдануы қажет. Әр жолы мәселе пайда болған кезде ғана жанталаспай, қиындықтың алдын алған жөн. Бұрынғы қателіктерге жол бермеу керек. Көктем де келіп қалды. Үкімет әкімдіктермен бірге су тасқынына қарсы шараларды сапалы жүзеге асыруға тиіс.

АЛТЫНШЫ. Цифрлық технологиялар мен жасанды интеллектіні кеңінен қолдану

кәсіпкерлікті қарқынды дамытуға зор мүмкіндік береді.

Жалпы ішкі өнімінің 40 пайызға, негізгі капиталға салынған инвестицияның 70 пайызға жуығы шағын және орта бизнес саласына тиесілі. Бұл – кейінгі жылдары жүргізілген жүйелі жұмыстың нәтижесі. Дегенмен қазір табысқа риза болып отыратын заман емес. Елімізде азаматтардың бизнеспен жаппай айналысуына мән беріліп, оған барынша жағдай жасалып жатыр. Бірақ мұндай шара бүгінгі таңда аздық етеді. Үкімет кәсіпкерлікті дамыту ісінде енді, ең алдымен, сапаға айрықша көңіл бөлуі керек.

Мемлекеттік көмекті бизнестің технологиялық деңгейіне және санатына қарай саралап беру қажет. Шағын бизнесті қолдау шаралары нақты әрі тиімді болуға тиіс. Кәсіпкерлерді «күнкеріс режимінен» шығып, тұрақты даму жолына түсуге ынталандыру маңызды.

Шикізаттық емес сектордағы даму әлеуеті жоғары орта бизнесті қолдау шаралары дамын өнім сататын нарық ауқымын кеңейтуге ықпал етуі қажет.

Үкімет «Атамекен» кәсіпкерлер палатасымен бірлесіп, шағын және орта бизнесті қолдау саясатын түбегейлі өзгерту туралы ұсыныс әзірлеуі керек. Ұсыныстар 1 сәуірге дейін енгізілуі тиіс.

Әрбір кәсіпкер смартфон арқылы тікелей қолдана алатын біртұтас цифрлық экокүйе жасалуы қажет. Қазіргі реттеу шаралары кәсіпкерлерге әкімшілік кедергі туғызады, материалдық шығын келтіреді. Осы кедергілер мен шығындарды азайту үшін кезінде шағын және орта бизнес нысандарын тексеруге мораторий жарияланды. Бірақ мораторий мерзімі аяқталған сәтте бәрі қайтадан бұрынғы қалпына түсті. Мысалы, 2020 жылы 70 мың тексеру жасалса, былтыр бұл көрсеткіш 92 мыңға дейін артқан. Тіпті, оның 85 пайызы жоспардан тыс жүргізілген. Шаш ал десе, бас алатын мұндай әрекетті доғару керек. Мұндай тексерулердің орнына медициналық қорды немесе жекеменшік мектептерді, әлеуметтік жеңілдіктер беру жүйесін тексеру керек еді.

Реттеушілік реформаның жаңа кезеңіндегі басты міндет – блокчейн мен жасанды интеллектіні пайдалану арқылы цифрлық модельге толық өту.

Бұл ретте «Реттеуші сары парақтар» (Regulatory Yellow Pages) қағидаты басшылыққа алынуға тиіс. Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі аталған жұмысты жыл соңына дейін аяқтауы қажет.

Енді «Экономиканы ырықтандыру шаралары туралы» Жарлықты орындау мәселесіне арнайы тоқталғым келеді. Бұл жұмыс іс жүзінде емес, қағаз жүзінде ғана орындалып жатыр деуге болады. Құзырлы органдар құжатта көрсетілген тапсырмаларға атүсті қарайды. Бизнес жүргізуге қолайлы жағдай жасауды емес, құр есеп беруді ойлайды. Соның салдарынан Жарлықта айқындалған басты міндеттер толығымен орындалған жоқ.

Мысал ретінде мемлекеттік активтерді жекешелендіру үдерісін алып қарайық. Үкімет жеке меншікке өтуге тиіс 473 кәсіпорынның тізімін былтыр қазан айында бекітті. Бірақ активтерді саудаға шығармақ түгілі оны сатуға дайындық шараларының езі әлі басталған жоқ.

«Мемлекеттік мүлік туралы» жаңа заң да қабылданбады. «Қандай кедергі пайда болды? Мемлекеттік органдар нәліктен өз активтерінен

айырылғысы келмейді?» деген сұрақтар болуы мүмкін. Нақты себептер бар шығар, бірақ олар туралы бейхабармын. Шынын айтқанда, маған тиісті мағлұмат немесе ақпарат түскен жоқ.

Себебі, бұл активтер мемлекет бюджеті есебінен қамтамасыз етіледі, яғни, оған қазынадан қомақтай қаражат жұмсалып жатыр. Бұл жағдай жеке кәсіпкерліктің дамуына кедергі келтіріп, бәсекелестікті тежейтінін ұмытпауымыз қажет.

Үкімет Жарлықты орындауға қатысты ұстанымдарды бір айдың ішінде қайта қарауға тиіс. Басты мақсат – бизнеске шын мәнінде қолайлы жағдай жасайтын нақты шаралар қабылдау.

ЖЕТІНШІ. Жаңа экономикалық үлгіге көшу барысында көлік логистикасын дамытуға жете мән беру қажет. Бұл – аса маңызды стратегиялық міндет.

Қазақстанның Еуразия құрлығындағы бірегей орнын тиімді пайдаланбақсақ, бұл халқымыз кешірімейтін стратегиялық олқылық болуы мүмкін. Сондықтан бұл міндеттің мән-мағынасы ерекше.

Көлік-тасымал саласы өнеркәсіп және инвестиция саясатымен бірге біртұтас жүйе ретінде қаралуы керек. Осы кезге дейін инфрақұрылымдық рөлі басым болған транзит саласы енді экономикалық сипатқа ие болады. Жаһандық бәсеке күшейіп тұрған қазіргі заманда, бұл – өте маңызды қадам.

Қазір еліміздегі тауардың 60 пайызы теміржолмен тасымалданады. Сондықтан теміржол желілерін барынша дамыту – айрықша маңызды міндет. Бүгінде бірқатар ірі инфрақұрылым жобасының құрылысы аяқталды. Теміржол арқылы жүк тасымалдау мүмкіндігі едәуір жақсарып, теміржолдың жалпы жағдайы тұрақталды. Десек те, еліміздің теміржол транзиті саласындағы әлеуетін толығымен пайдалануымыз қажет. Алайда, бұл маңызды мәселе бойынша анық, айқын стратегия әлі жоқ сияқты. Тозығы жеткен теміржол инфрақұрылымы әлі де көп. Кейбір жерлердегі ахуал тіпті күрделі деуге болады.

Биыл «Мойынты – Қызылжар», «Дарбаза – Мақтаарал» бағытындағы жаңа теміржол желілерін іске қосу керек. Сондай-ақ, «Алтынкөл – Жетіген» және «Бейнеу – Маңғыстау» теміржолын жаңғырту жұмыстарын аяқтау қажет. «Бақты – Аягөз» желісін уақтылы пайдалануға беру керек. Аталған мәселелер туралы жиі айтатын болдық, енді нақты нәтижеге куә болайық. Жұмыстың қарқынын бәсеңдетуге болмайды.

Үкімет биыл транзиттік тасымал көлемін шамамен 65 пайызға, яғни 55 миллион тоннаға дейін көбейтетін деген ауқымды міндет қойып отыр. Ал, «Қазақстан темір жолы» компаниясының басшысы өз ақпаратында бұл жоспарға күмән келтіріп отыр.

Мәселе – бізде емес, іргелес мемлекеттердің жоспарлары мен мүмкіндіктерінде. Бұл мәселені енді анықтау қажет. Осыған орай, «Самұрық-Қазына» қоры мен «Қазақстан темір жолы» компаниясы қажетті шараның бәрін қабылдауға тиіс. Соның ішінде цифрлық жаңғырту, яғни трансформация жұмыстарын аяқтау қажет.

Жүк тасымалдаушылардың бәрине ашық және бірдей қолдау көрсетілуі тиіс. Ол үшін ұлттық оператордың жүк вагондарын беру жұмысын

толық цифрландырып, ретке келтіру керек.

Теміржол саласындағы тариф саясатын реформалау – кезек күттірмейтін міндет. 1 қыркүйекке дейін жаңа тариф саясатының тұжырымдамасына қатысты түпкілікті шешім қабылдануға тиіс. Тариф саясаты, бұл – аса маңызды тақырып, көлік стратегиямыздың өзегі саналатын мәселе.

Үкімет теміржолмен қатар автокөлік тасымалын дамытуға қатысты ірі жобаларды да жүзеге асыру барысын қатаң бақылауға алуы қажет. Мен «Қарағанды – Жезқазған», «Орталық – Батыс», «Ақтөбе – Ұлғайсын» бағытындағы жолдың және Қызылорда, Сарыағаш, Рудный қалаларының сыртындағы айналма жолдың құрылысы туралы айтып отырмын.

Автокөлік тасымалын дамыту туралы айтқанда, ең алдымен, жолдың сапасы мен қауіпсіздігіне қатысты мәселелер шешімін табуға тиіс. Жаңа жылға дейін жасанды интеллектіні пайдалана отырып автокөлік қозғалысын реттейтін цифрлық платформаны іске қосу керек.

Біз жүк және жолаушылар транзитін барынша тиімді ету үшін шекарадағы өткізу бекеттерін жаппай жаңғырта бастадық. Былтыр 9 бекет іске қосылды. Келесі жылдың соңына дейін тағы 33 бекет толық жаңғыртылады. Бірақ бекеттердің сапасына да қарауымыз керек.

Цифрлық тәсілдер және жасанды интеллектіні көмегімен кедендік рәсімдерді оңтайландыру керек. Бірақ бақылау да өңсіреп кетпеуге тиіс. Еліміздің және көрші мемлекеттердің ақпараттық жүйелерін өзара байланыстыру керек.

Мен Жолдауымда жүк тасымалын басқаратын «Smart Cargo» цифрлық платформасын, сондай-ақ кеден рәсімдерін жасайтын «Keden» жүйесін енгізуді тапсырдым. Қазір осы жүйелер пилоттық режимде жұмыс істеп тұр.

Барлық мекеменің ақпараттық жүйесін өзара кіріктіріп, бұл платформалардың толық іске қосылуын тездету керек. Осылайша, біртұтас интеллектуалды көлік экокүйесі қалыптасады.

Қорыта келе тағы да айтып өткім келеді: алдымызда ауқымды, маңызды міндеттер тұр. Біз әрдайым бір қадам алда жүруіміз керек. Ойлан-толғанып отыратын уақыт жоқ. Батыл, тиімді шешім қабылдап, оны жедел жүзеге асыру қажет. Шынын айтқанда, бүгінгі қаралып жатқан мәселелер – белгілі, олар Жолдауымда да, Ұлттық құрылтайда да көтерілді.

Үкімет мүшелері, иә, айналамызда жүрген «сарапшылар» ел экономикасының алдында тұрған түпкілдерді шешу жолын тез арада ұсынады деп күтудің қажеті жоқ деген сияқты пайымдаулар бар екенін біз жақсы білеміз.

Біз бәсекеге қабілетті ел болуымыз керек. Бәсекеге қабілетті болсақ, болашағымыз да жарқын болады. Негізгі басымдықтарымыз өзгермейді. Азаматтардың табысын арттырып, тұрмыс сапасын жақсарту басты міндет болып қала береді.

Үкімет, орталық және жергілікті атқарушы органдар өз жауапкершілігін толық сезініп жұмыс істеуге тиіс. Үкіметтің бірінші кезектегі міндеті – батыл, күмәнсіз шешімдер қабылдау үрдісін жаңғырту.

Ел игілігі және азаматтардың мүддесі үшін еңбек ету қажет. Әрбір тапсырма уақтылы әрі сапалы орындалуы керек. Ең бастысы, елге пайдасы тиетін нақты нәтиже болуға тиіс.

Қазақстан Президенті Тоқаевтың төрағалығымен өткен Үкіметтің кеңейтілген отырысында Премьер-министр Олжас Бектенов экономиканың тұрақты дамуын қамтамасыз ету бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы баяндады.

Мемлекет басшысының ел экономикасын одан әрі нығайту жөніндегі алға қойған міндеттеріне, Қазақстан халқына Жолдауында белгіленген стратегиялық мақсаттарға сәйкес Үкімет 2025 жылы жүйелі өзгерістерге бағытталған іс-шаралар қабылдады.

«Салық, тариф және бюджет саясатында, цифрлық және құрылыс секторларында, сондай-ақ әлеуметтік салада қабылданған шешімдер экономиканы дамытуға тосқауыл болып отырған құрылымдық диспропорцияларды жоюға бағытталды. Салық және бюджет реформасы Ұлттық қордан нысаналы трансферттерді алмай-ақ, еліміздің үш жылдық бюджетін қалыптастыруға мүмкіндік берді. Ол 2028-ші жылға қарай бюджет тапшылығын жалпы ішкі өнімнің 0,9%-на дейін қысқартуға ықпал етеді. Жергілікті бюджеттердің республикалық бюджетке тәуелділігі 2025 жылғы 50%-дан 2028 жылғы 34%-ға дейін төмендейді», — деп атап өтті Олжас Бектенов.

Жүзеге асырылған реформалар кезеңінде 2025 жылдың қорытындысы бойынша экономиканың орнықты өсімін сақтап қалуға қол жеткізілді. Құндық мәнде ЖІӨ-нің өсуі \$20,1 млрд-ты құрады.

Жалпы, 2025 жылы ЖІӨ өсімі 6,5% құрады. Экономикалық өсімді негізгі салалардың жедел дамуы қамтамасыз етті: Оның ішінде көлік – 17,8%-ға, құрылыс

ОЛЖАС БЕКТЕНОВ ПРЕЗИДЕНТКЕ ЕЛ ЭКОНОМИКАСЫН НЫҒАЙТУ ЖӨНІНДЕГІ ТАПСЫРМАЛАРДЫҢ ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛУ БАРЫСЫ ТУРАЛЫ БАЯНДАДЫ

– 14,6%-ға, тау-кен өнеркәсібі – 17,4%-ға, өңдеу өнеркәсібі – 12,2%-ға, сауда – 26%-ға және ауыл шаруашылығы – 5,9%-ға өсті.

Үкімет кәсіпкерлік-қоғамдастықпен бірлесіп, шағын және орта бизнесті қолдау шараларын кеңейту бағытында жұмыс жүргізуде.

Елімізде инфрақұрылымды жаңғырту және ірі өнеркәсіптік жобаларды жүзеге асыру басты бағыт ретінде айқындалған. Премьер-министр атап өткендей, микро және шағын бизнесті қолдауға баса назар аударылады.

Экономикалық тұрақтылықты қамтамасыз ету туралы тапсырмаңызға сәйкес, микро және шағын бизнес субъектілеріне арналған қаржылық, қаржылық емес және инфрақұрылымдық қолдау шараларын бір жүйеге келтіретін «Іскер Аймақ» бағдарламасы бекітілді.

Премьер-министр қолданыстағы құралдардың ШОБ-тың барлық әлеуетін ашуға жеткіліксіз екенін атап өтті. Осыған байланысты Үкімет бизнес-қоғамдастықпен бірлесіп, бизнесті қосымша қаржылық және реттеушілік қолдау шараларын әзірлеуде: Негізгі шаралардың бірі шағын және орта кәсіпорындарды заманауи жабдықтармен қайта жарақтандыру бағдарламасы болмақ.

«Бәйтерек» холдингі желісі бойынша арнайы бағдарлама кәсіпкерлерге 10 күн ішінде қосымша кепілсіз заманауи станоктарды сатып алуға жеңілдікті несиелену және бизнеске бәсекеге қабілеттілікті арттыруға

және тозған материалдық-техникалық база мәселесін шешуге мүмкіндік береді.

Мемлекет басшысының Ұлттық құрылтай отырысында айтқан тапсырмасын ескере отырып, жаңа Салық кодексіндегі өзгерістердің бірқалыпты жүзеге асырылуын қамтамасыз ету, оны жетілдіруге қатысты бизнес субъектілерінің сұңдарлы ұсыныстарын ескеру маңызды. Бұған дейін 2026 жылдың 1 қаңтарына дейінгі кезеңдегі барлық салықтық тексеруді тоқтату туралы шешім қабылданған болатын. Сонымен қатар биыл микро және шағын бизнеске жол берілген заңбузушылықтар үшін жауапкершілік шаралары қолданылмайды.

2025 жылдың қорытындысы бойынша Қазақстанда жұмыс істеп тұрған ШОБ субъектілерінің саны 5%-ға артып, 2,2 млн кәсіпорыннан асты. Секторда жұмыспен қамтылғандар саны 3,9%-ға өсіп, 4,5 млн адамды құрады, бұл жұмыспен қамтылғандардың шамамен 46%-ы және елдің барлық экономикалық белсенді халқының жартысына жуығына сәйкес келеді. Жалпы ішкі өнімдегі ШОБ үлесі 40,5%-ды, өнім шығару көлемі шамамен 73 трлн теңгені құрады.

Азаматтардың табыс деңгейінің артуы экономиканың өсу қарқынына сәйкес келмейтін атап өтілді. Еңбекақының Жалпы ішкі өнімдегі үлесінің көрсеткіші шамамен 31%-ды құрап отыр, бұл – Орталық Азия үшін жоғары көрсеткіш. Бірақ біздің мақсатымыз –

өлемдік орташа көрсеткіш – 40%-ға және одан жоғары деңгейге жету.

«Жалақының өсу қарқыны бизнес табысының, оның ішінде өз күшімен әрі мемлекеттік қолдау есебінен алынған табыс динамикасынан артта қалып отыр. Осыған орай Үкімет халықтың табысын арттыру үшін кешенді шараларды әзірлеуде. Оның аясында қаржылық, салықтық және басқа да ынталандыру шаралары көзделуде. Олар еңбекақыны көтеруге, лайықты жалақы төлейтін жұмыс орындарын көбейтуге, кәсіби дағдылар мен біліктілікті дамытуға, сондай-ақ азаматтар үшін қаржылық жүктемелін азайтуға бағытталған», — деп атап өтті Олжас Бектенов.

Үкіметтің 2026 жылға арналған негізгі басымдығы халықтың нақты табысының өсуі болып саналады. Бұған жаңа өндірістер құруға, кәсіпкерлік бастамаларды дамытуға және тұрақты жұмыс орындарын ашуға бағытталған жүйелі шаралар кешені ықпал ететін болады.

Цифрландыру мәселелеріне де назар аударылды. Мемлекет басшысы жариялаған цифрландыру жылы аясында Қазақстан халқына Жолдауында экономиканың барлық салаларына озық технологиялар мен ЖИ енгізу және цифрлық мемлекет құру міндеті қойылды. Алайда, бұл бағытта жүзеге асыру жұмыстары тиісті деңгейге жеткен жоқ. Экономиканың нақты секторында цифрландыру процестері әлі де бастапқы сатыда. Осы күнге дейін салалық деректер қорлары толық қалыптаспай отыр. Осы және басқа да мәселелердің барлығы Үкімет әзірлеген «Digital Qazaqstan» стратегиясында өз шешімін табуы тиіс, ол барлық цифрлық бастамаларды жалпыұлттық бағдарламаға біріктіреді.

МӘДЕНИЕТ

Мұқағали Мақатаев – 95 жыл: Жетісуда ақынның сөзіне жазылған әндер байқауы өтіп, биографиялық моноспектакль ұсынылды

Жетісу облысында қазақтың ақиық ақыны Мұқағали Мақатаевтың 95 жылдығына арналған поэзиялық кеш, тақырыптық экскурсия, дөңгелек үстел, жергілікті ақын-жазушылармен кездесу сияқты бірқатар мәдени шаралар ұйымдастырылды. Соның ішінде ақын өлеңдеріне жазылған әндерден «Есіңе мені алғайсың» облыстық әншілер байқауы өткізіліп, Б.Римова атындағы академиялық драма театрының «Мұқағали» моноспектаклі қойылды, - деп хабарлайды Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Талдықорғандағы Дәнеш Рақышев атындағы облыстық филармонияда өткен әншілер байқауына Жетісудың аудан-қалаларынан 16-35 жас аралығындағы 29 әнші екі номинация, атап айтқанда, дәстүрлі ән және эстрадалық ән бойынша сайысқа түсті.

- Ақынның сан алуан тақырыптағы өлеңдеріне ән жазған композиторлар санында есеп жоқ. Сол әндер бүгінде ел игілігіне айналып, ұрпақтан-ұрпаққа жалғасып келеді. Байқауды өткізуде Мұқағали Мақатаевтың өлеңдеріне жазылған әндер мен жаңа орындаушыларды анықтап, жастар арасында өнерге деген құштарлықты арттыруды, ақын мұрасын кеңінен насихаттауды мақсат етіп отырмыз, - деді облыстық мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасының басшысы Қуаныш Сүлейменов.

Бұл ретте байқаудың іріктеу кезеңіне өңірдегі руханият саласында қажырлы еңбек етіп жүрген азаматтар қазылық етті. Байқау бұдан әрі жүлдегерлерді марапаттау мен гала концертпен жалғасады.

Ақынның туған күніне орайластырылған мәдени шараның бірі – «Мұқағали» моноспектаклі. Қойылымның басты кейіпкерін қоюшы режиссері, актер, ҚР Еңбек сіңірген қайраткері Сафуан Рысбайұлы сомдады. Спектакль эксперименттік жоба ретінде Б. Римова атындағы академиялық драма театрының фойесінде қойылды.

Спектакль режиссерлерінің бірі Ұлан Ахметовтің айтуынша, моноспектакль ақынның жан айқайын, махаббат пен мұңға толы әлемін, өмір мен уақыт жайлы терең толғанысын поэзия тілімен өрнектейді. Қойылымның ұзақтығы - 45 минут, ол ақынның өмірі мен шығармашылығын танытатын бес кезеңге бөлінген.

Атап өтсек, қойылым режиссерлері – Ұлан Ахметов, Сафуан Рысбайұлы, композиторы – Тұрсынжан Шапай. Ақын рөлінде: Сафуан Рысбайұлы, сол сияқты рөлдерде Дархан Дүйсенов, Күнекей Мұхтархан, Ариза Асқарова, Қарақат Шындәулет, Әсем Мұратова ойнады.

ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫ ӘКІМІНІҢ БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІ.

Мемлекет басшысы 2026 жылғы 15 наурызда республикалық референдум өткізу туралы Жарлыққа қол қойды

Глава государства подписал Указ о проведении 15 марта 2026 года республиканского референдума

Президент азаматтардың құқығын қорғау және қоғамдық тәртіпті сақтау мәселелері бойынша жиын өткізді

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың төрағалығымен өткен жұмыс кеңесіне Президент Әкімшілігі, Қауіпсіздік Кеңесі және құқық қорғау органдарының жетекшілері қатысты.

Жиында елімізде азаматтардың заңды құқықтарын қорғау және «Заң мен тәртіп» тұжырымдамасына сәйкес қоғамдық тәртіпті қамтамасыз ету мәселелері қаралды.

Сондай-ақ Президент кеңеске қатысушыларға Қазақстан Республикасы жаңа Конституциясының жобасы бойынша жұмыс істеген Конституциялық комиссия қызметінің қорытындысы жөнінде мәлімет берді.

ТУРИЗМ

БИЫЛ ЖЕТІСУ ӨҢІРІНДЕ ҮШ ЭКОПАРК ҚҰРЫЛАДЫ

Жетісу облысында туризмді дамыту мақсатында биыл 3 экопарк құру жоспарланып отыр. Солардың бірі - Талдықорған қаласы аумағындағы «Тасбақа» атауымен белгілі болған тарихи-мәдени орын. Еске салсақ, бұл тау мен ондағы петроглифтер жергілікті маңызы бар қорғалатын нысандар тізіміне енгізілген болатын, - деп хабарлайды Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

экологиялық және мәдени - танымдық туризмді дамытуға тың серпін береді. Мәселен, Талдықорғаннан үш шақырым жерде орналасқан «Тасбақа» экопарк қонақтардың біркүндік және демалыс кезіндегі тынығуына қолайлы болмақ. Онда шолу алаңы, автотұрақ жасалып, беседкалар, санитарлық тораптар, орындықтар, қоқыс контейнерлері қойылады. Ал Текелі қаласының маңындағы

Облыстық туризм басқармасының мәліметіне қарағанда, Мемлекет басшысының ірі мегаполистер мен облыс орталықтарының қала маңы аймақтарында экопарктер құру жөніндегі тапсырмасын орындау мақсатында биыл Талдықорған, Текелі және Сарқан қалаларында 3 экопарк құру жоспарда бар. «Тасбақа» экопаркiнiң аумағы 38 гектар болса, Текелі қаласы маңында құрылатын «Черкасай» экопаркiнiң аумағы 21 гектар болмақ, сол сияқты Сарқан ауданы Сарқан қаласындағы «Қойтас» паркi эко-парк мәртебесiн иеленедi. - Бұл үш экопарктер өңірдегі

«Черкасай» экопаркi отбасылық өрi белсендi демалыс үшiн қолайлы болады. «Қойтас» экопаркiне келсек, ол Сарқан қаласының iшiнде орналасқан. Оның бiр ерекшелiгi - табиғи ландшафты сақталған, онда «Жоңғар Алатауы» мемлекеттiк ұлттық табиғи паркiнде өсетiн ағаштар отырғызылып, паркi мекендейтiн жануарлардың мүсiндерi орнатылған, жалпы ұлттық парктiң флорасы мен фаунасынан кеңiнен хабар бередi, - дедi облыстық туризм басқармасының басшысы Сәкен Түкiбаев. **ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫ ӘКІМІНІҢ БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІ.**

«АСТАНА – ТАЛДЫҚОРҒАН» БАҒЫТЫНДА ЖАҢА ТЕМІРЖОЛ МАРШРУТЫ ІСКЕ ҚОСЫЛАДЫ

Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі «Астана – Талдықорған» бағыты бойынша жаңа теміржол қатынасының іске қосылатыны туралы хабарлайды.

Жаңа бағытты ашу Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттарының бастамасымен, Көлік министрлігі және Ұлттық тасымалдаушы — «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның бірлескен жұмысы аясында, сондай-ақ азаматтардың көптеген өтініштері ескеріле отырып жүзеге асырылды.

Аталған бағытты іске қосу Жетісу облысының көлік қолжетімділігін арттыруға, жолаушылар сұранысының өсуін қамтамасыз етуге, сондай-ақ елорда мен өңірлер арасында жайлы, қауіпсіз және тұрақты теміржол қатынасын қалыптастыруға бағытталған.

Бастапқы кезеңде ұлттық тасымалдаушы тарапынан екі жолаушылар вагоны бөлініп, олар №122/121 «Нұрлы жол – Семей» пойызының

құрамында күн ара қатынайтын болады.

Ақтоғай станциясында аталған вагондарды №631/632 «Ақтоғай – Талдықорған» пойызына қайта тіркеу көзделген, бұл бүкіл маршрут бойымен үздіксіз әрі ыңғайлы қатынасты қамтамасыз етеді.

Көлік министрлігі бұл формат бастапқы кезең екенін атап өтеді. Тұрақты жолаушылар сұранысы қалыптасқан жағдайда вагондар саны мен қатынау жиілігі кезең-кезеңімен ұлғайтылатын болады, бұл маршрутты халықтың қажеттіліктеріне икемді түрде бейімдеуге мүмкіндік береді.

Жаңа теміржол қатынасының ашылуы: өңірлер арасындағы әлеуметтік-экономикалық байланыстарды нығайтуға; тұрғындардың мобильділігін арттыруға; ішкі туризм мен іскерлік белсенділікті дамытуға; Жетісу облысының туристік

тартымдылығын арттыруға ықпал етеді.

Пойыздың қатынауы ағымдағы жылдың сәуір айына жоспарланған және Талдықорған қаласындағы жаңғыртылған теміржол вокзалының салтанатты ашылуына орайластырылатын болады. Жаңартылған вокзал инфрақұрылымы жолаушылар үшін қызмет көрсету, жайлылық және қауіпсіздік деңгейін арттыруды қамтамасыз етеді.

Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі Мемлекет басшысының тапсырмалары мен көлік саласының стратегиялық басымдықтарына сәйкес жолаушылар тасымалының маршруттық желісін дамыту, жылжымалы құрамды жаңғырту және көлік қызметтерінің сапасын арттыру бойынша жүйелі жұмысты жалғастыруда.

ДЕРЕККӨЗ:
ҚР Көлік министрлігінің ресми сайты.

ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНДА АПАТТЫ КӨПІРЛЕРДІҢ МӘСЕЛЕСІ ШЕШІЛУДЕ

Жетісу облысында апатты көпірлерді жаңғырту жұмыстары жүріп жатыр. Атап айтқанда, бес көпір күрделі жөндеуден соң пайдалануға берілсе, бүгінгі күні он көпірде қайта жаңғырту жүргізілуде. Бұл құрылыс жұмыстары Мемлекет басшысының Жетісуға келген сапарында берілген тапсырмасын орындау аясында атқарылуда, - деп хабарлайды Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

Облыстық жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары басқармасының мәліметіне қарағанда, Ескелді ауданының Бақтыбай ауылына кіреберіс жолда, Қаратал ауданының Көкдала ауылына кіреберіс жолда, Көксу ауданының Жарлыөзек ауылына кіреберіс жолда,

Кербұлақ ауданындағы «Сарыөзек – Көктал – Майтөбе» автомобиль жолында және Сарқан ауданының М.Төлебаев ауылына апаратын автомобиль жолында орналасқан 5 көпірге күрделі жөндеу жасалды.

Жарлыөзек ауылының тұрғындары бұл жұмыстарға қатысты өз пікірлерін білдірді.

- Ауылымыздың аумағынан ағып өтетін Жарлыөзек өзеніндегі көпір 1970 – 1980 жылдары салынған болатын. Ол кезде көпірдің биіктігі төмен, көлемі шағын еді. Көктем мезгілінде қар суы еріп, өзен тасыған уақытта көпірден өту тұрғындарға қауіп туғызатын. Уақыт өте келе әбден тозып, пайдалануға жарамсыз күйге жетті. Соңғы жылдарда бұл көпір қайта жаңғыртылып, жаңадан салынды. Қазіргі таңда көпіріміз кең әрі биік. Жан-жағы қоршалған, су тасқынына төтеп беретіндей берік етіп жасалған. Бұл ауыл тұрғындарының қауіпсіздігі мен жол қатынасына үлкен жеңілдік әкелді, - деді ауыл тұрғыны Серікбай Жапабаев.

Апатты көпірлер мәселесін шешу биыл да жалғасуда.

- Жетісу облысында 15 көпір апатты деп танылған, соның 5-еуі толық жөнделді. Қалған 10 көпірде қайта жаңғырту жұмыстары жүргізілуде. Биылғы жылы олардың 8-ін пайдалануға беру жоспарланып отыр. Атап айтқанда, Қаратал ауданында үш нысан — «Алматы – Өскемен – Молалы – Үштөбе» автомобиль жолында, Түгелбай жайылымы мен Тастөбе ауылына кіреберіс автомобиль жолдарында, Ескелді ауданында «Көксу – Балпық Би – Қарабұлақ – Қайнарлы» автомобиль жолында, Алакөл ауданында — «Қабанбай – Көктұма» автомобиль жолында, Сарқан ауданында — «Қойлық – Қарғалы» автомобиль жолында және Көктерек ауылына кіреберіс жолда, Көксу ауданында Айнабұлақ ауылына кіреберіс жолда орналасқан көпірлер бар. Қалған екі көпірдің құрылысы кезең-кезеңімен аяқталады, - деді облыстық жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары басқармасының басшысы Ғалымжан Дәрібаев.

Жалпы, Жетісу облысында жергілікті маңыздағы 118 көпір бар.

ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫ ӘКІМІНІҢ БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІ.

АҚСУ АУДАНЫ ӘКІМІНІҢ ШЕШІМІ

Ақсу ауданы әкімінің 2018 жылғы 6 желтоқсандағы №7 «Ақсу ауданында дауыс беруді өткізу және дауыс санау үшін сайлау учаскелерін құру туралы» шешіміне өзгеріс енгізу туралы ШЕШІМ:

1. Ақсу ауданы әкімінің 2018 жылғы 6 желтоқсандағы №7 «Ақсу ауданында дауыс беруді өткізу және дауыс санау үшін сайлау учаскелерін құру туралы» шешіміне (Нормативтік құқықтық актілер мемлекеттік тіркеу тізілімінде №126634 болып тіркелген) келесі өзгеріс енгізілсін:
көрсетілген шешімнің қосымшасы осы шешімнің қосымшасына сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.
2. Осы шешімнің орындалуын бақылау Ақсу ауданы әкімінің аппаратының басшысына жүктелсін.
3. Осы шешім оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Ақсу ауданының әкімі

Б. ТЫНЫШБАЕВ

«КЕЛІСІЛДІ»

Ақсу аудандық аумақтық сайлау комиссиясының төрағасы

С. ЖУМАБЕКОВ

АҚСУ АУДАНЫ ӘКІМІНІҢ ШЕШІМІНЕ ҚОСЫМША

АҚСУ АУДАНЫНДА ДАУЫС БЕРУДІ ӨТКІЗУ ЖӘНЕ ДАУЫС САНАУ ҮШІН ҚҰРЫЛҒАН САЙЛАУ УЧАСКЕЛЕРІ

№1 сайлау учаскесі.

Орталығы: Жансүгіров ауылы, О. Жұмашев көшесі №29, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Есмұрат Сикымов атындағы орта мектебі, мектеп жанындағы интернатпен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Жансүгіров ауылы, көшелері: Махмұтов №3-тен 19-ға дейін, Уалиханов №3-тен 22-ге дейін, Сәтпаев №1-ден 136-ға дейін, Тәуелсіздік №1-ден 186-ға дейін, Сиқымов №1-ден 101-ге дейін, Әліпбеков №2-ден 8-ге дейін, Жидебаев №1-ден 25-ке дейін (тақ жағы), №2-ден 54-ке дейін (жұп жағы), Шонай батыр №38-ден 207-ге дейін, Айтжанов №1-ден 20-ға дейін, Сақалбаев №1-ден 11-ге дейін, Еркенов №1-ден 45-ке дейін, Жұмашев №42-ден 128-ге дейін.

№2 сайлау учаскесі.

Орталығы: Жансүгіров ауылы, Ғани Мұратбаев көшесі №1, "Ақсу ауданының мәдениет, тілдерді дамыту және спорт бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Молықбай Байсақұлы атындағы мәдениет үйі" мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорны.

Шекарасы: Жансүгіров ауылы, көшелері: Нұрбопа №1-ден 115-ке дейін, Қалилаханов №2-ден 237-ге дейін, Әуезов №1-ден 54-ке дейін, Қ. Мұқашев №2-ден 12-ге дейін, Еркінбеков №2-ден 37-ге дейін, Мұратбаев №2-ден 13-ке дейін, Ермектасов №1-ден 5-ке дейін, Кедесов №1-ден 10-ға дейін, Жамбыл №2-ден 37-ге дейін, Буланов №3-тен 38-ге дейін, Буланов №33А, 33Б, 33В, 33Г, Ә. Молдағұлова №1-ден 13-ке дейін, Желтоқсан №9-дан 29-ға дейін (тақ жағы), Желтоқсан №1А, 4, Қабанбай батыр №2-ден 18-ге дейін (жұп жағы), №1-ден 35-ке дейін (тақ жағы), Момышұлы №1-ден 12а-ға дейін, Терібаев №2-ден 43-ке дейін, Есеболатов №1-ден 102-ге дейін, Ангалола №6-дан 12-ге дейін, Уәлиұлы №1-ден 39-ға дейін, Құсмордлин №1-ден 6-ға дейін, Майлин №2-ден 33-ке дейін, Жидебаев №33-тен 41-ге дейін (тақ жағы), №56-ден 108-ге дейін (жұп жағы), Бөрібай батыр №1-ден 10-ға дейін, Масимов №1-ден 25-ке дейін, Е. Маманұлы с 108-ден 60-қа дейін.

№3 сайлау учаскесі.

Орталығы: Жансүгіров ауылы, Қабанбай батыр көшесі №42, "Ақын Сара" жастар мәдени орталығы. Шекарасы: Жансүгіров ауылы, көшелері: Желтоқсан №8-ден 48-ге дейін (жұп жағы), №33-тен 63-ке дейін (тақ жағы), Қабанбай батыр №20-дан 40-қа дейін (жұп жағы), №41-ден 65-ке дейін (тақ жағы), Пушкин №1-ден 17-ге дейін, Төлебаев №1-ден 56а-ға дейін, Амангелді №1-ден 59-ға дейін, Айтқожин №1-ден 9-ға дейін, Сүлейменов №1-ден 4-ке дейін, Бұхарбаев №1-ден 77-ге дейін, Кенжебаев №1-ден 16-ға дейін, Ақын Сара №1-ден 33-ке дейін, Толғанбай ақын №1-ден 71-ге дейін, Р. Рахымбекова №1-ден 33-ке дейін, Абай №1-ден 14-ке дейін, Жандосов №2-ден 29-ға дейін, Әубәкіров №1-ден 21-ге дейін, Омарұлы №1-ден 21-ге дейін, Жансүгіров №1-ден 14-ке дейін, Жидебаев №43-тен 51-ге дейін (тақ жағы).

№4 сайлау учаскесі.

Орталығы: Көкөзек ауылы, Алтынсарин көшесі №1, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Қуат Терібаев атындағы орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№5 сайлау учаскесі.

Орталығы: Алтынарық ауылы, Абай көшесі №1, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Қаракемер орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№6 сайлау учаскесі.

Орталығы: Энергетик ауылы, О. Кошевой көшесі №4, Ақсу аудандық электрожүйелерінің ғимараты. Шекарасы: Энергетик ауылы.

№7 сайлау учаскесі.

Орталығы: Есеболатов ауылы, Жамбыл көшесі №40, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Нұрсұлтан Есеболатов атындағы орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі ГЭС бастауыш мектебін қосқанда.

№8 сайлау учаскесі.

Орталығы: Қызылқайың ауылы, Бұхар Жырау көшесі №7, Қызылқайың бастауыш мектебінің ескі ғимараты.

№9 сайлау учаскесі.

Орталығы: Еңбек ауылы, М. Ермектасов көшесі №35, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Қарасу негізгі орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№10 сайлау учаскесі.

Орталығы: Тарас ауылы, Тәуке хан көшесі №9, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Тарас негізгі орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№11 сайлау учаскесі.

Орталығы: Кеңжыра ауылы, Әкімшілік көшесі №28, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Кеңжыра орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№12 сайлау учаскесі.

Орталығы: Қаракөз ауылы, Жамбыл көшесі №19, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Бижарас Садырбайұлы атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№13 сайлау учаскесі.

Орталығы: Кеңғарын ауылы, Шірікарал көшесі №35, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Кеңғарын орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№14 сайлау учаскесі.

Орталығы: Жаңалық ауылы, Шатырбай Бәтенов көшесі №1, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Жаңатілеу орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№15 сайлау учаскесі.

Орталығы: Сағабүйен ауылы, Абылайхан көшесі №26, Сағабүйен ауылдық мәдениет үйі. Шекарасы: Сағабүйен, Сағакүрес ауылдары.

№16 сайлау учаскесі.

Орталығы: Қарашілік ауылы, Қастекбаев көшесі №7А, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Қарашілік орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№17 сайлау учаскесі.

Орталығы: Ойтоған ауылы, Жәнәбіл көшесі №12, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Ильяс Жансүгіров атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№18 сайлау учаскесі.

Орталығы: Үлгілі ауылы, Талдыөзек көшесі нөмерсіз, жекеменшік үй. Шекарасы: Үлгілі ауылы.

№19 сайлау учаскесі.

Орталығы: Б. Сырттанов ауылы, О.Жандосов көшесі №1, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Ғани Мұратбаев атындағы орта мектебі мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Б. Сырттанов ауылы.

РЕШЕНИЕ АКИМА АКСУСКОГО РАЙОНА

О внесении изменений в решение акима Аксуского района от 6 декабря 2018 года №7 «Об образовании избирательных участков для проведения голосования и подсчета голосов по Аксускому району» РЕШИЛ:

1. Внести в решение акима Аксуского района «Об образовании избирательных участков для проведения голосования и подсчета голосов по Аксускому району» от 6 декабря 2018 года №7 (зарегистрировано в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов под №136634) следующее изменение:
приложение к указанному решению изложить в новой редакции согласно приложению к настоящему решению.
2. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на руководителя аппарата акима Аксуского района.
3. Настоящее решение вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.

Аким Аксуского района

ТЫНЫШБАЕВ Б.

«СОГЛАСОВАНО»

Председатель Аксуского районного территориальной избирательной комиссии

ЖУМАБЕКОВ С.

ПРИЛОЖЕНИЕ К РЕШЕНИЮ АКИМА АКСУСКОГО РАЙОНА

ИЗБИРАТЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ ОБРАЗОВАННЫЕ ДЛЯ ПРОВЕДЕНИЯ ГОЛОСОВАНИЯ И ПОДСЧЕТА ГОЛОСОВ В АКСУСКОМ РАЙОНЕ

Избирательный участок №1.

Центр: село Жансугурова, улица О.Жумашева №29, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Есмұрата Сикымова с при школьным интернатом" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Жансугурова, улицы: Махмұтова с №3 по 19, Валиханова с №3 по 22, Сәтпаева с №1 по 136, Тауелсіздік с №1 по 186, Сиқымова с №1 по 101, Алипбекова с №2 по 8, Жидебаева с №1 по 25 (нечетная сторона), с №2 по 54 (четная сторона), Шонай батыра с №38 по 207, Айтжанова с №1 по 20, Сақалбаева с №1 по 11, Еркенова с №1 по 45, Жумашева с №42 по 128.

Избирательный участок №2.

Центр: село Жансугурова, улица Гани Муратбаева №1, государственное коммунальное – казенное предприятие «Аксуский районный дом культуры имени Молықбай Байсақұлы» государственного учреждения «Отдел внутренней политики, культуры, развития языков и спорта Аксуского района».

В границах: село Жансугурова, улицы: Нурбопа с №1 по 115, Калилаханова с №2 по 85, Ауэзова с №1 по 54, К.Мукашева с №2 по 12, Еркінбекова с №2 по 37, Муратбаева с №2 по 13, Ермектасова с №1 по 5, Кедесова с №1 по 10, Жамбыла с №2 по 37, Буланова с №3 по 38, Буланова №33А, 33Б, 33В, 33Г, А.Молдағұловой с №1 по 13, Желтоқсан с №9 по 29 (нечетная сторона), Желтоқсан №1А, 4, Кабанбай батыра с №2 по 18 (четная сторона), с №1 по 35 (нечетная сторона), Момышұлы с №1 по 12а, Терібаева с №2 по 43, Есеболатова с №1 по 102, Ангалола с №6 по 12, Уәлиұлы с №1 по 39, Құсмордина с №1 по 6, Майлина с №2 по 33, Жидебаева с №33 по 41 (нечетная сторона), с №56 по 108 (четная сторона), Бөрибай батыра с №1 по 10, Масимова с №1 по 25, Е. Маманұлы с №2 по 10.

Избирательный участок №3.

Центр: село Жансугурова, улица Кабанбай батыра №42, молодежный культурный центр "Акын Сара".

В границах: село Жансугурова, улицы: Желтоқсан с №8 по 48 (четная сторона), с №33 по 63 (нечетная сторона), Желтоқсан №20А, Кабанбай батыра с №20 по 40 (четная сторона), с №41 по 65 (нечетная сторона), Пушкина с №1 по 17, Төлебаева с №1 по 56а, Амангелды с №1 по 59, Айтқожина с №1 по 9, Сүлейменова с №1 по 4, Бұхарбаева с №1 по 77, Кенжебаева с №1 по 16, Акын Сара с №1 по 33, Толғанбай ақына с №1 по 71, Р. Рахымбековой с №1 по 33, Абая с №1 по 14, Жандосова с №2 по 29, Аубакирова с №1 по 21, Омарұлы с №1 по 21, Жансугурова с №1 по 14, Жидебаева с №43 по 51 (нечетная сторона).

Избирательный участок №4.

Центр: село Кокөзек, улица Алтынсарина №1, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Куата Терібаева с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №5.

Центр: село Алтынарық, улица Абая №1, Коммунальное государственное учреждение "Каракемерская средняя школа с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №6.

Центр: село Энергетик, улица О.Кошевого №4, здание Аксуской районной электросети.

Избирательный участок №7.

Центр: село Есеболатова, улица Жамбыла №40, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Нұрсұлтан Есеболатова с дошкольным мини-центром включая начальную школу ГЭС" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №8.

Центр: село Кызылқайың, улица Бұхар Жырау №7, прежнее здание начальной школы Кызылкаин.

Избирательный участок №9.

Центр: село Енбек, улица М. Ермектасова №35, Коммунальное государственное учреждение "Карасуская основная средняя школа с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №10.

Центр: село Тарас, улица Тауке хан №9, Коммунальное государственное учреждение "Тарасовская основная средняя школа с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №11.

Центр: село Кеңжыра, улица Акимшилик № 28, Коммунальное государственное учреждение "Кеңжиринская средняя школа с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №12.

Центр: село Караок, улица Жамбыла №19, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Бижарас Садырбая с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №13.

Центр: село Кеңғарын, улица Шірікарал №35, Коммунальное государственное учреждение "Кеңғаринская средняя школа с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №14.

Центр: село Жаналық, улица Шатырбай Бәтенова №1, Коммунальное государственное учреждение "Жанатлеуская средняя школа с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №15.

Центр: село Сағабүйен, улица Абылайхана №26, Сағабүйенский сельский дом культуры. В границах: селы Сағабүйен, Сағакүрес.

Избирательный участок №16.

Центр: село Карашилик, улица Кастекбаева №7А, Коммунальное государственное учреждение "Карашиликская средняя школа с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №17.

Центр: село Ойтоған, улица Жанабила №12, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Ильяса Жансугурова с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

Избирательный участок №18.

Центр: село Улгили, улица Талдыөзек без номера, частный дом. В границах: село Улгили.

Избирательный участок №19.

Центр: село Б.Сырттанова, улица О.Жандосова №1, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Гани Муратбаева с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Б. Сырттанова.

АҚСУ АУДАНЫ ӨКІМІНІҢ ШЕШІМІНЕ ҚОСЫМША

АҚСУ АУДАНЫНДА ДАУЫС БЕРУДІ ӨТКІЗУ ЖӘНЕ ДАУЫС САНАУ ҮШІН ҚҰРЫЛҒАН САЙЛАУ УЧАСКЕЛЕРІ

№20 сайлау учаскесі.

Орталығы: Қопа ауылы, Балтабай көшесі №1, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Шоқан Уалиханов атындағы орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

№21 сайлау учаскесі.

Орталығы: Ақсу ауылы, Айсеркенов көшесі №13, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Мамания орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Ақсу, Казсельхозтехника, Қазақстан, Өнім ауылдары.

№22 сайлау учаскесі.

Орталығы: Көкжайдақ ауылы, А. Жиенбаев көшесі №13А, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Абай атындағы орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі Шолақөзек бастауыш мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығын қосқанда.

Шекарасы: Көкжайдақ ауылы.

№23 сайлау учаскесі.

Орталығы: Шолақөзек ауылы, Қосағаш көшесі №2, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Мектепке дейінгі шағын орталығы бар, оның ішінде Шолақөзек ауылында шағын орталығы бар Абай атындағы орта мектеп" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Шолақөзек ауылы.

№24 сайлау учаскесі.

Орталығы: Ақтөбе ауылы, Ақтөбе көшесі №3, Ақтөбе бастауыш мектебінің ескі ғимараты.

Шекарасы: Ақтөбе ауылы.

№25 сайлау учаскесі.

Орталығы: Баласаз ауылы, Баласаз көшесі, №5, Баласаз бастауыш мектебінің ескі ғимараты.

Шекарасы: Баласаз ауылы.

№26 сайлау учаскесі.

Орталығы: Ащыбұлақ ауылы, Достық көшесі №22 А, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Мәншүк Мәметова атындағы орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Ащыбұлақ ауылы.

№27 сайлау учаскесі.

Орталығы: Суықсай ауылы, С. Омаров көшесі №10 А, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Юрий Гагарин атындағы орта мектебі" коммуналдық мемлекеттік мекемесі Ақтөбе, Баласаз бастауыш мектептерін қосқанда.

Шекарасы: Суықсай ауылы.

№28 сайлау учаскесі.

Орталығы: Арасан шекара заставасы, 2484 әскери бөлімі.

Шекарасы: Арасан шекара заставасы, 2484 әскери бөлімі.

№29 сайлау учаскесі.

Орталығы: Арасан ауылы, Тұрғанбек көшесі №19, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Барлыбек Сырттанов атындағы орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі Қызылжар бастауыш мектебін қосқанда.

Шекарасы: Арасан ауылы.

№30 сайлау учаскесі.

Орталығы: Қызылжар ауылы, Қызылжар көшесі №16, «Молықбай Байсақұлы атындағы Ақсу аудандық мәдениет үйі» мемлекеттік коммуналдық – қазыналық кәсіпорны Қызылжар мәдениет үйінің ғимараты.

Шекарасы: Қызылжар ауылы.

№31 сайлау учаскесі.

Орталығы: Қапал ауылы, Алыбаев көшесі №21, Қапал ауылдық мәдениет үйі.

Шекарасы: Қапал ауылы, көшелері: Сейфуллин №1-ден 42-ге дейін, Орманов №1-ден 24-ке дейін, Әділбеков №1-ден 13-ке дейін, Жәлел №1-ден 12-ге дейін, Аққайың №1-ден 15-ке дейін, Достық №1-ден 19-ға дейін, Қабанбай батыр №1-ден 30-ға дейін, Ескелді би №1-ден 38-ге дейін, Мұқанов №1-ден 34-ке дейін, Аль-Фараби №1-ден 55-ке дейін, Маметова №1-ден 62-ге дейін, Абылайхан №1-ден 64-ке дейін, Иманов №1-ден 49-ға дейін, Алыбаев №1-ден 30-ға дейін, Төлебаев №1-ден 26-ға дейін, Тоқтаров №1-ден 16-ға дейін, Майлин №1-ден 8-ге дейін, Дулатов №1-ден 7-ге дейін, Жандосов №1-ден 25-ке дейін, Кудерин №2-ден 34-ке дейін, Ө. Молдағұлова №1-ден 50-ге дейін, Абай №1-ден 18-ге дейін, Ш. Уалиханов №1-ден 5-ке дейін, Ақын Сара №2-ден 54-ке дейін (жұп жағы).

№32 сайлау учаскесі.

Орталығы: Қапал ауылы, Жібек жолы көшесі №15, "Жетісу облыстық білім басқармасы" мемлекеттік мекемесінің "Қапал кәсіптік-техникалық колледжі" мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорны.

Шекарасы: Қапал ауылы, көшелері: Т. Бокин №1-ден 22-ге дейін, Т. Бигелдинов №1-ден 64-ке дейін, Момышұлы №1-ден 78-ге дейін, Сәтпаев №2-ден 34-ке дейін, Жұмабаев №1-ден 57-ге дейін, Жібек жолы №1-ден 51-ге дейін, Алдабергенов №1-ден 20-ға дейін, Әубәкіров №1-ден 15-ке дейін, Тәнеке батыр №1-ден 68-ге дейін, Жансугуров №1-ден 14-ке дейін, Әуезов №1-ден 18-ге дейін, Алтынсарин №1-ден 12-ге дейін, Бейбітшілік №1-ден 29-ға дейін, Иманов №42-ден 64-ке дейін (жұп жағы) №49-дан 64-ке дейін (тақ жағы), Ақын Сара №1-ден 85-ке дейін (тақ жағы), №56-дан 78-ге дейін (жұп жағы).

№33 сайлау учаскесі.

Орталығы: Көшкентал ауылы, Амангелді көшесі №30, Көшкентал ауылдық мәдениет үйі.

Шекарасы: Көшкентал ауылы.

№34 сайлау учаскесі.

Орталығы: Көлтабан ауылы, Тасжол көшесі №9, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Көлтабан негізгі орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Көлтабан ауылы.

№35 сайлау учаскесі.

Орталығы: Қызылағаш ауылы, Жастар көшесі №10, Қызылағаш ауылдық мәдениет үйі.

Шекарасы: Қызылағаш ауылы.

№36 сайлау учаскесі.

Орталығы: Ақтоған ауылы, Дөсет ата көшесі №17, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Қызылағаш негізгі орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Ақтоған, Қопалы ауылдары.

№37 сайлау учаскесі.

Орталығы: Алажиде ауылы, Мектеп көшесі №3А, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Алажиде негізгі орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Алажиде ауылы.

№38 сайлау учаскесі.

Орталығы: Молалы ауылы, Сексенбай көшесі №25А, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Мұхтар Әуезов атындағы негізгі орта мектебі, мектепке дейінгі шағын орталығымен" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Молалы ауылы, Қараой, Қайрақты разьездері.

№39 сайлау учаскесі.

Орталығы: Егінсу ауылы, Алтынсарин көшесі №22, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Егінсу орта мектебі" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Егінсу ауылы, Құмтөбе разьезі.

№40 сайлау учаскесі.

Орталығы: Құрақсу ауылы, Абай көшесі №1, «Молықбай Байсақұлы атындағы Ақсу аудандық мәдениет үйі» мемлекеттік коммуналдық – қазыналық кәсіпорны Құрақсу ауылдық мәдениет үйінің ғимараты.

Шекарасы: Құрақсу ауылы.

№41 сайлау учаскесі.

Орталығы: Матай ауылы, Депо көшесі №1, Матай пайдалану локомотив депосының мәдениет үйі.

Шекарасы: Матай ауылы, көшелері: Шығыс орамы 1, Шығыс орамы 2, Шығыс орамы 3, Шығыс орамы 4, Шығыс орамы 5, Шығыс орамы 6, Шығыс орамы 7, Депо, Тынышбаев, Қазбек би; Ақөзек, Жасқазак, Береке разьездері.

№42 сайлау учаскесі.

Орталығы: Матай ауылы, Бейсенбеков көшесі №4 А, "Жетісу облысы білім басқармасының Ақсу ауданы бойынша білім бөлімі" мемлекеттік мекемесінің "Матай орта мектебі" коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: Матай ауылы, көшелері: Батыс орамы 1, Батыс орамы 2, Батыс орамы 3, Батыс орамы 4, Оңғарбаев, Медведь, Нұрпейсов, Молықбай.

№43 сайлау учаскесі.

Орталығы: Матай ауылы, Қисабек көшесі №13, ірілендірген Ақтоғай жол дистанциясының Матай учаскесі. Шекарасы: Матай ауылы, көшелері: Тоқабаев, Бейсенбеков, Солтүстік, Қожахметов, Қаптағаев, Қисабек, Құрманғалиев.

№44 сайлау учаскесі.

Орталығы: Жансүгіров ауылы, Жидебаев көшесі №104А, "Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Жетісу облысының полиция департаменті Ақсу ауданының полиция бөлімі" мемлекеттік мекемесі.

Шекарасы: "Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Жетісу облысының полиция департаменті Ақсу ауданының полиция бөлімі" мемлекеттік мекемесі.

ПРИЛОЖЕНИЕ К РЕШЕНИЮ АКИМА АКСУСКОГО РАЙОНА

ИЗБИРАТЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ ОБРАЗОВАННЫЕ ДЛЯ ПРОВЕДЕНИЯ ГОЛОСОВАНИЯ И ПОДСЧЕТА ГОЛОСОВ В АКСУСКОМ РАЙОНЕ

Избирательный участок №20.

Центр: село Копа, улица Балтабай №1, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Шокана Уалиханова с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Копа.

Избирательный участок №21.

Центр: село Ақсу, улица Айсеркенова №13, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа Мамания с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: селы Ақсу, Казсельхозтехника, Казахстан, Оним.

Избирательный участок №22.

Центр: село Кокжайдақ, улица А.Жиенбаева №13А, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Абая с дошкольным мини-центром" включая начальную школу Шолақөзек с дошкольным мини-центром государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Кокжайдақ.

Избирательный участок №23.

Центр: село Шолақөзек, улица Косағаш №2, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Абая с дошкольным мини-центром" в том числе мини-центром в селе Шолақөзек государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Шолақөзек.

Избирательный участок №24.

Центр: село Ақтобе, улица Ақтобе №3, прежнее здание начальной школы Ақтобе.

В границах: село Ақтобе.

Избирательный участок №25.

Центр: село Баласаз, улица Баласаз, №5, прежнее здание начальной школы Баласаз.

В границах: село Баласаз.

Избирательный участок №26.

Центр: село Ащыбұлақ, улица Достық №22 А, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Маншук Маметовой с дошкольным мини центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Ащыбұлақ.

Избирательный участок №27.

Центр: село Суықсай, улица С. Омарова №10 А, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Юрий Гагарина" включая начальные школы Ақтобе, Баласаз государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Суықсай.

Избирательный участок №28.

Центр: Арасанская пограничная застава, воинская часть 2484.

В границах: Арасанская пограничная застава, воинская часть 2484.

Избирательный участок №29.

Центр: село Арасан, улица Турғанбек №19, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа имени Барлыбека Сырттанова с дошкольным мини-центром" включая Кызылжарскую начальную школу государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Арасан.

Избирательный участок №30.

Центр: село Кызылжар, улица Кызылжар №16, здание дом культуры села Кызылжар государственного коммунального – казенного предприятия «Аксуский районный дом культуры имени Молықбай Байсақұлы».

В границах: село Кызылжар.

Избирательный участок №31.

Центр: село Қапал, улица Алыбаева №21 Капальский сельский дом культуры.

В границах: село Қапал, улицы: Сейфуллина с №1 по 42, Орманова с №1 по 24, Адильбекова с №1 по 13, Жалел с №1 по 12, Аққайың с №1 по 18, Достық с №1 по 19, Кабанбай батыра с №1 по 30, Ескелді би с №1 по 38, Муканова с №1 по 34, Аль-Фараби с №1 по 55, Маметовой с №1 по 62, Абылайхана с №1 по 61, Иманова с №1 по 49, Алыбаева с №1 по 30, Төлебаева с №1 по 26, Тоқтарова с №1 по 16, Майлина с №1 по 8, Дулатова с №1 по 7, Жандосова с №1 по 25, Кудерина с №2 по 34, А.Молдағұловой с №1 по 50, Абая с №1 по 18, Ш.Уалиханова с №1 по 5, Ақын Сара с №2 – 54 (четная сторона).

Избирательный участок №32.

Центр: село Қапал, улица Жибек жолы №15, Республиканское коммунальное казенное предприятие "Капальский профессиональный-технический колледж" государственного учреждения "Управления образования области Жетісу".

В границах: село Қапал, улицы: Т.Бокина с № 1 по 22, Т.Бигелдинова с №1 по 64, Момышұлы с №1 по 78, Сатпаева с №2 по 34, Жұмабаева с №1 по 57, Жібек жолы с №1 по 51, Алдабергенова с №1 по 20, Аубакирова с №1 по 15, Тәнеке батыра с №1 по 68, Жансугурова с №1 по 14, Ауэзова с №1 по 18, Алтынсарина с №1 по 12, Бейбітшилик с №1 по 29, Иманова с №42 по 64 (четная сторона) с №49 по 64 (нечетная сторона), Ақын Сара с №1 по 85 (нечетная сторона), с №56 по 78 (четная сторона).

Избирательный участок №33.

Центр: село Кошкентал, улица Амангелди №30, Коммунальное государственное учреждение "Средняя школа Кошкентал с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Кошкентал.

Избирательный участок №34.

Центр: село Кольтабан, улица Тасжол №9, "Колтабанская основная средняя школа с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Кольтабан.

Избирательный участок №35.

Центр: село Кызылағаш, улица Жастар №10, Кызылағашский сельский дом культуры.

В границах: село Кызылағаш.

Избирательный участок №36.

Центр: село Ақтоған, улица Дөсет ата №17, Коммунальное государственное учреждение "Кызылағашская основная средняя школа с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: селы Ақтоған, Копалы.

Избирательный участок №37.

Центр: село Алажиде, улица Мектеп №3А, Коммунальное государственное учреждение "Алажидинская основная средняя школа с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Алажиде.

Избирательный участок №38.

Центр: село Молалы, улица Сексенбай №25А, Коммунальное государственное учреждение "Основная средняя школа имени Мухтара Ауэзова с дошкольным мини-центром" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Молалы, разьезды Караой, Кайрақты.

Избирательный участок №39.

Центр: село Егінсу, улица Алтынсарина №22, Коммунальное государственное учреждение "Егінсуская средняя школа" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Егінсу, разьезд Кумтөбе.

Избирательный участок №40.

Центр: село Курақсу, улица Абая №1, дом культуры села Курақсу государственного коммунального – казенного предприятия «Аксуский районный дом культуры имени Молықбай Байсақұлы».

В границах: село Курақсу.

Избирательный участок №41.

Центр: село Матай, улица Депо №1, дом культуры Матайского эксплуатационно-локомотивного депо.

В границах: село Матай, улицы: Шығыс орамы 1, Шығыс орамы 2, Шығыс орамы 3, Шығыс орамы 4, Шығыс орамы 5, Шығыс орамы 6, Шығыс орамы 7, Депо, Тынышбаева, Казбек би; разьезды: Ақозек, Жасқазак, Береке.

Избирательный участок №42.

Центр: село Матай, улица Бейсенбекова №4 А, Коммунальное государственное учреждение "Матайская средняя школа" государственного учреждения "Отдел образования по Аксускому району Управления образования области Жетісу".

В границах: село Матай, улицы: Батыс орамы 1, Батыс орамы 2, Батыс орамы 3, Батыс орамы 4, Оңғарбаева, Медведь, Нұрпейсова, Молықбай.

Избирательный участок №43.

Центр: село Матай, улица Кисабек №13, укрупненная Ақтоғайская дистанция пути Матайского участка.

В границах: село Матай, улицы: Тоқабаева, Бейсенбекова, Солтүстик, Қожахметова, Қаптағаева, Кисабек, Курманғалиева.

Избирательный участок №44.

Центр: село Жансүгірова, улица Жидебаева 104 А, Государственное учреждение "Отдел полиции Аксуского района области Жетісу Министерства внутренних дел Республики Казахстан".

В границах: Государственное учреждение "Отдел полиции Аксуского района области Жетісу Министерства внутренних дел Республики Казахстан".

Ана тілі - аманат

Ана тілі – ұлттың жаны, халықтың жүрегі, ғасырлар қойнауынан жеткен қасиетті аманат. Әрбір ұлттың болмысын, дүниетанымын, рухани байлығын сақтап тұрған – оның тілі. Тіл бар жерде ұлт бар, тіл жоғалса – ұлттың да рухы әлсірейді. Сондықтан ана тіліне деген құрмет – өткенге тағзым, бүгінге жауапкершілік, ертеңге аманат.

Қазақ халқы үшін тіл – тек қарым-қатынас құралы емес, ол – тұтас бір әлем. Бабаларымыз сөз құдіретін ерекше қастерлеген. «Өнер алды – қызыл тіл» деп, сөздің қадірін бәрінен биік қойған. Төле би, Қазыбек би, Әйтеке би сынды даналарымыз бір ауыз сөзбен дауды тоқтатып, елдің бірлігін сақтаған. Бұл – тілдің тек сөйлеу құралы ғана емес, елді ұйыстыратын күш екенін дәлелдейді.

Ана тілі – ананың елдіімен бойға сіңетін қасиет. Бала алғаш рет «ана» деп тіл қатқанда, сол сөз арқылы бүкіл әлеммен байланыс орнатады. Әр сөздің астарында ұлттың тарихы, салт-дәстүрі, дүниетанымы жатады. Қазақтың кең даласындай дархан мінезі, қонақжайлығы, намысы мен ерлігі – бәрі де тілінде көрініс табады. Мақал-мәтелдеріміз бен жыр-дастандарымыз – соның айғағы. «Тіл тас жарады, тас жармаса бас жарады» деген сөздің өзі тілдің қуатын аңғартады.

Бүгінгі жаһандану дәуірінде ана тілінің тағдыры – әрқайсымыздың қолымызда. Ғаламтор мен шет тілдерінің ықпалы артқан заманда өз тілімізді шұбарламай, таза сақтау – үлкен міндет. Өзге тілді білу – заман талабы, ал өз тілінді құрметтеу – ар-ождан талабы. Көп тіл білу көкжиегімізді кеңейтеді, бірақ ана тілін ұмытпау – ұлттық болмысымызды сақтау.

Тіл – тәуелсіздіктің тірегі. Егемен елдің еңсесі биік болуы үшін мемлекеттік тілдің мәртебесі де жоғары болуы тиіс. Қазақ тілі ғылымның, білімнің, технологияның, бизнестің тіліне айналғанда ғана шынайы дамудың жолына түседі. Бұл – тек мемлекетке емес, әр азаматқа жүктелген міндет. Үйде, қоғамда, қызметте қазақ тілінде сөйлеу – тілге деген шынайы жанашырлықтың көрінісі.

Ана тілі – ата-бабадан қалған аманат. Аманатқа қиянат жасауға болмайды. Біз бүгін тілімізді құрметтеп, дамытып, ұрпақ санасына сіңірсек, ертеңгі буын да оны көзінің қарашығындай сақтайды. Тілге деген махаббат – елге деген махаббат. Өз тілін қадірлеген адам өз халқын да қадірлейді.

Иә, ана тілі – өткеннің үні, бүгіннің тірегі, болашақтың кепілі. Оны сақтау – әрқайсымыздың қасиетті борышымыз. Ана тіліне адалдық – ұлтқа адалдық. Ендеше, бабалар аманатына берік болып, тіліміздің тұғырын биіктете берейік.

Гүлім ЖҰМАҒАЛИҚЫЗЫ.

ҚЫЗМЕТ АЛУШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРІЛДІ

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Жетісу облысы бойынша департаменті мемлекеттік қызметтердің сапасын арттыру және халыққа көрсетілетін қызметтердің заңдылығын бақылау бағытында жүйелі жұмыс жүргізуде.

2025 жылы жүргізілген қашықтан бақылау мен жоспарлы тексерулердің нәтижесінде 645 азаматтың бұзылған құқықтары қалпына келтірілді.

Қызмет алушылардың құқықтарын қорғау, ашықтықты қамтамасыз ету және мемлекеттік қызметтердің сапасын арттыру Департамент қызметінің басым бағыттары болып қала береді.

Осы ретте, мемлекеттік қызметтерді алу барысында бюрократияға тап болған немесе құқықтары бұзылған азаматтар Департаментке е-Өтініш ақпараттық жүйесі арқылы, Telegram-бот көмегімен немесе Талдықорған қаласы, Назарбаев көшесі, 75 мекенжайына тікелей жүгінуіне болады.

Қ.МАНАП,
Департамент басшысы,
Әдеп жөніндегі кеңестің төрағасы.

АҚСУ АУДАНЫ ӘКІМІНІҢ ШЕШІМІ

ЖОБА
2026 жылға арналған арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетуге арналған тарифтерді бекіту туралы

«Арнаулы әлеуметтік қызметтерге тарифтерді қалыптастырудың ережесі мен әдістемесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 30 маусымдағы № 281 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32987 болып тіркелген) сәйкес, Ақсу ауданының әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

- 2026 жылға арналған арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетуге тарифтер осы қаулының қосымшасына сәйкес бекітілсін.
- Осы қаулының орындалуын бақылау аудан әкімінің жетекшілік ететін орынбасарына жүктелсін.
- Осы қаулы оның алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Лауазымы

Аты - жөні

ҚАУЛЫСЫНА ҚОСЫМША

2026 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН АРНАУЛЫ ӘЛЕУМЕТТІК ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУГЕ АРНАЛҒАН ТАРИФТЕР

№	Мекеме түрлері Үй жағдайында	Қызмет алушылардың түрлері	Күніне 1 қызмет алушыға арналған тариф, (теңге)
1.	арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету	1) психоневрологиялық ауытқулары бар 1,5 жастан он сегіз жасқа дейінгі мүгедектігі бар балалар; 2) тірек-қимыл аппараты бұзылған 1,5 жастан он сегіз жасқа дейінгі мүгедектігі бар балалар; 3) психоневрологиялық аурулары бар он сегіз жастан асқан мүгедектігі бар адамдар; 4) бірінші және екінші топтағы мүгедектігі бар адамдар; 5) егде жасына байланысты өзіне қызмет көрсетуге мүмкіндігі жоқ адамдар.	3549,0

РЕШЕНИЕ АКИМА АКСУСКОГО РАЙОНА

ПРОЕКТ
Об утверждении тарифов на оказание специальных социальных услуг на 2026 год

В соответствии со статьей 142 «Социального кодекса» Республики Казахстан и приказом Заместителя Премьер-Министра — Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 30 июня 2023 года №281 «Об утверждении Правил и методики формирования тарифов на специальные социальные услуги» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов под № 32987), акимат Аксуского района **ПОСТАНОВЛЯЕТ:**

- Утвердить тарифы на оказание специальных социальных услуг на 2026 год согласно приложению к настоящему постановлению.
- Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на курирующего заместителя акима района.
- Настоящее постановление вводится в действие со дня его первого официального опубликования.

Должность

ФИО

ПРИЛОЖЕНИЕ К ПОСТАНОВЛЕНИЮ АКИМАТА АКСУСКОГО РАЙОНА

ТАРИФЫ НА ОКАЗАНИЕ СПЕЦИАЛЬНЫХ СОЦИАЛЬНЫХ УСЛУГ НА 2026 ГОД

№	Типы учреждений	Виды получателей услуг	Тариф на 1 услугополучателя в день (в тенге)
1.	Оказание специальных социальных услуг в условиях на дому	1) дети с инвалидностью с психоневрологическими патологиями от полутора до восемнадцати лет; 2) дети с инвалидностью с нарушениями опорно-двигательного аппарата от полутора до восемнадцати лет; 3) лица с инвалидностью старше восемнадцати лет с психоневрологическими заболеваниями; 4) лица с инвалидностью первой и второй группы; 5) лица не способных к самостоятельному обслуживанию в связи с преклонным возрастом.	3549,0

БАСПАСӨЗ - 2026

АҚСУ Өңірі

ҚОҒАМДЫҚ - САЯСИ ГАЗЕТІНЕ 2026 ЖЫЛҒА ЖАЗЫЛУ ЖҮРІП ЖАТЫР!

Ауданның тыныс - тіршілігінен құлағдар болғыңыз келсе, аудандық және ауылдық "Қазпошта" байланыс бөлімшелеріне барып жазылыңыздар.

"Ақсу өңірі" газетіне 1 жылдық жазылу бағасы - 5672 теңге және жарты жылға 2836 теңге.

Газет индексі: 65750

КӨҢІЛ АЙТУ

АРДАҚТЫ ІНІМ, СҮЙІКТІ ЖИЕНІМ
АСЛАН НҮРСӘЛІМҰЛЫНЫҢ
ӨМІРДЕН ӨТУІНЕ ОРАЙ ҚАТТЫ ҚАЙҒЫРЫП, ТУҒАН ЖИЕНДЕРІМ АЙДОС, ЖАНДОС, ӘЛИЯ, НАЗГҮЛ, НҮРГҮЛ, БҮКІЛ КӨСТЕКБАЕВТАР АУЛЕТІНЕ КӨҢІЛ АЙТАМЫН.
АСЛАНЫМНЫҢ ИМАНЫ САЛАМАТ, ТОПЫРАҒЫ ТОРҚА, ЖАНЫ ЖАННАТТА БОЛҒАЙ.
КҮЛЯШ ОРАЗАЛЫҚЫЗЫ.

"АҚСУ Өңірі"
Меншік иесі - ЖШС
"Ақсу өңірі" газеті
Құрылтайшы, директор - бас редакторының міндетін уақытша атқарушысы
СЫМХАНОВ ЕРБОЛ ӘБДІКӘРІМҰЛЫ

Газет Қазақстан Республикасы Инвестициялар және Даму Министрлігі Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитеті 2015 жылғы 16 қараша айында есепке қойылды.
Күзлік №15701-Г

Газет бетінде жарияланған мақалалар авторының пікірі редакция көзқарасы болып табылмайды. Мақалалар өңделеді, авторға қайтарылмайды.
Жарнама, хабарландырулар, арнау, құттықтаулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет қазақ тілінде аптасына бір рет, жұма күні шығады.

БІЗДІҢ МЕКЕН-ЖАЙЫМЫЗ:
Жетісу облысы, Ақсу ауданы, Жансүгіров ауылы, Желтоқсан көшесі, №5 "В", аудандық әкімшілік үйінде
Тапсырыс 488
Осы шығарылымның таралымы 2535

Директор - бас редактор - 2-12-90, жауапты хатшы - 2-12-90.
Электрондық пошта: aksuoniri@mail.ru
Газеттің ресми сайты aksuoniri.kz
Индекс: 65750
Офсеттік басылым көлемі 26 т.

Газет Сарқан қаласы, Тәуелсіздік, 108, ЖШС - "Ербол - Али" баспаханасында басылады.